

Χορός στο πανηγύρι του Αϊ - Λιως στις αρχές της δεκαετίας 1960

ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ

Χρονικά

ΚΩΔΙΚΟΣ 4171

ΕΤΟΣ 32ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 133 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2025

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΙΩΑΝΝΗΣ Φ. ΓΡΙΒΕΛΛΑΣ - Τηλ. 6989406502 - email: morfotikos.rachoulas@gmail.com

Νέο ξεκίνημα για το κτίριο του δημοτικού σχολείου

Όπως αναφέραμε και στο προηγούμενο φύλο ο σύλλογος αιτήθηκε την παραχώρηση από το Δημοτικό συμβούλιο Καρδίτσας του δημοτικού σχολείου Ραχούλας γιατί το εγκαταλελειμμένο κτίριο κινδύνευε να καταστραφεί.

Η παραχώρηση έγινε με ομόφωνη απόφαση της επιτροπής του Δήμου Καρδίτσας κι έτσι προχωρήσαμε άμεσα σε εργασίες καθαρισμού και αποκατάστασης πρώτα και κύρια της σκεπής, όπως και του καθαρισμού των αιθουσών.

Έχουμε αναφέρει και παλιότερα ότι θα λειτουργήσει ο χώρος ως πολιτιστικό κέντρο γι' αυτό και στην πρώτη αίθουσα που διαμορφώθηκε για εκδηλώσεις στήθηκε και η βιβλιοθήκη που συμπληρώνετε συνέχεια από δωρεές συγχωριανών μας.

Εκτός από την βορεινή αίθουσα που λειτουργεί εδώ και χρόνια το λαογραφικό μουσείο του συλλόγου ευελπιστούμε σύντομα και αφού γίνουν πρώτα οι εργασίες αποκατάστασης να λειτουργήσει και η μεσαία αίθουσα ως μαθητικό μουσείο

Βιβλιοθήκη Συλλόγου

Δημοτικό σχολείο

αφού θα στεγάσει όλα τα διδακτικά βιβλία και βοηθήματα του παλιού δημοτικού.

Η βοήθεια όλων είναι απαραίτητη για να παραμείνει το σχολικό κτίριο όρθιο και να αναδειχθεί σε λίκνο μάθησης και πολιτισμού όπως ήταν και τα χρόνια που λειτουργούσε κανονικά ως δημοτικό σχολείο και νηπιαγωγείο.

Λαογραφικό μουσείο

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2025

Εκδηλώσεις Μορφωτικού Συλλόγου Ραχούλας

Δύο θα είναι οι βασικές εκδηλώσεις του συλλόγου το καλοκαίρι

• Στις **29 Ιουνίου**: Αυθεντικοί παραδοσιακοί Αγραφιώτικοι χοροί και τραγούδια στη πλατεία με το συγκρότημα "Αργιθεάτικη Ζυγιά" και τοπικά χορευτικά σχήματα.

• Στις **12 Αυγούστου** μεγάλο μουσικοχορευτικό ξεφάντωμα στην πλατεία με λαϊκοδημοτική ορχήστρα.

Ακόμη θα οργανώσουμε μία μεγάλη εκδήλωση για τα παιδιά στην πλατεία που θα περιλαμβάνει και την παρουσίαση παραδοσιακών πιτών απ' τις νοικοκυρές και μία εκδήλωση με περίπατο ιστορικής μνήμης στο Παλιοζωγλόπι.

Ο ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΦΛΩΡΑΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ: "Η ΡΑΧΟΥΛΑ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ"

Με τη μεταπολίτευση και επί κυβερνήσεως Κωνσταντίνου Καραμανλή νομιμοποιήθηκε και αναγνωρίστηκε το ΚΚΕ ως νόμιμο κόμμα και με την αναγνώριση αυτή ομαλοποιήθηκε η πολιτική ζωή στη χώρα μας και η Ελλάδα μπήκε στον σωστό δρόμο της ομαλότητας, της δημιουργίας, της ισονομίας και της πολιτικής ελευθερίας. Τα στελέχη του ΚΚΕ που βρίσκονταν στο εξωτερικό επέστρεψαν στη χώρα μας, μαζί με τον Γενικό Γραμματέα του, τον συγχωριανό μας Χαρίλαο Φλωράκη.

Γράφει ο Βασίλης Χρ. Καραγιάννης

Ο Χαρίλαος Φλωράκης το 1974, όταν έγινε η μεταπολίτευση, ήταν 64 ετών. Ένας άνδρας ψηλός, ευθυτενής, εντυπωσιακά ωραίος, γεμάτος σφρίγος και ζωτικότητα, ώριμος στην ηλικία και με πολλές ικανότητες, πολλά υποσχόμενος.

Πράγματι, ο Χαρίλαος δεν διέψευσε τις ελπίδες και τις προσδοκίες του ελληνικού λαού. Πολιτεύτηκε με σύνεση, σωφροσύνη, συνέπεια, μετριοπάθεια, δεξιotechνία και αναδείχθηκε ως ένας άξιος και ικανός ηγέτης, συμβάλλοντας από πλευράς του και αυτός στην εδραίωση και την άσπρη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος στη χώρα μας.

Επί κυβερνήσεως Παπανδρέου αναγνωρίστηκε η Εθνική Αντίσταση και αποκαταστάθηκαν οι αδικίες που είχαν δημιουργηθεί στα χρόνια της πολιτικής ανωμαλίας στη χώρα μας. Τότε δημιουργήθηκε η μεγάλη οργάνωση των αντιστασιακών με το όνομα "Πανελλήνια Ένωση Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης" (ΠΕΑΕΑ) σε όλη την επικράτεια. Στην οργάνωση αυτή έγινα και εγώ μέλος και σύντομα εκλέχθηκα στο διοικητικό συμβούλιο αυτής και γρήγορα αναδείχθηκα γενικός γραμματέας και πρόεδρος της για δεκαετίες. Ως γραμματέας και πρόεδρος της ΠΕΑΕΑ του νομού Καρδίτσας οργάνωσα πολλές δραστηριότητες και εκδηλώσεις αντιστασιακού περιεχομένου, επισκέφθηκα πολλές περιοχές της Ελλάδας και ήμουν ο καθιερωμένος και

Συνέχεια στην 3η σελ.

Σ' αυτό το φύλλο θα διαβάσετε...

1. Βασίλης Καραγιάννης: Ο Χαρίλαος Φλωράκης και το βιβλίο: «Η Ραχούλα στην Αντίσταση»σελ. 1-3
2. Γιάννης Γριβέλλας: Το γιοφύρι στα «Χτίσματα»σελ. 1-4
3. Παναγιώτης Κατσιούλας: Το τσίμπημα της αράχνηςσελ. 5
4. Άγγελος Ζαχαρόπουλος: Μια άλλη πλημμύρα στη Θεσσαλίασελ. 5
5. Βασίλης Τάκης: Η κουμπάρασελ. 5
6. Λάμπρος Γριβέλλας: Οδοιπορικό στον Ίταμοσελ. 6
7. Ελευθερία Λάππα: Μαύρη πέτρασελ. 6
8. Δημήτριος Κουντουράς: Λιπώδης διήθηση του ήπατοςσελ. 6
9. Εκλογικός Κατάλογος της κοινότητας "Ζωγλώπης" έτους 1883. Από το βιβλίο του Λάμπρου Γριβέλλα "Τα 100 άρθρα"σελ. 7
10. "Η δουκάνη τί ήταν;σελ. 7
11. Κοπή πρωτοχρονιάτικης πίταςσελ. 8
12. Κούλουμα στη Ραχούλασελ. 8
13. Ευχαριστήριο μήνυμα προς τον Καθηγητή Ευθύμιο Λέκκασελ. 8
14. 20 χρόνια από τον θάνατο του Χαρίλαου Φλωράκησελ. 8
15. Ετήσια τακτική συνέλευση και εκλογές στον σύλλογοσελ. 8

Γράφει ο Γιάννης Γριβέλλας ggrirellas@gmail.com

Το γεφύρι στα "Χτίσματα"

Πρόκειται για ιστορικό μονότοξο γεφύρι της εποχής του Αλή πασά, στον κάτω μαχαλά στο Παλιοζωγλόπι, πέρασμα για αιώνες στον παλιό λιθόστρωτο δρόμο που ένωνε το παλιό χωριό, το Ζωγλόπι, με τον κάμπο για το οποίο υπήρχαν αντιφατικές πληροφορίες, αν άντεξε ή όχι τις αλλεπάλληλες θεομηνίες.

Το γεφύρι άντεξε ή μάλλον πήρε αναστολή, διότι είναι αμφίβολο αν θα αντέξει και μια επόμενη κακοκαιρία, αν δεν συντηρηθεί.

"Ο Μορφωτικός Σύλλογος Ραχούλας από το έτος 2000 άρχισε να χτυπάει το καμπανάκι και να απευθύνει το SOS για το γεφύρι, προς κάθε κατεύθυνση (Φύλλο 36/Δεκ. 2000 των Ζωγλοπιτικών Χρονικών.

Στο φύλλο 42/Απρ. 2002 των "Ζ.Χ." επανέρχεται: "Οι αιώνες που πέρασαν και η έλλειψη οποιασδήποτε συντήρησης, άφησαν τα ίχνη τους στο μοναδικό αυτό μνημείο εκείνης της εποχής. Όχι όμως για πολύ. Τα πλάγια τείχια παρουσιάζουν επικίνδυνες ρωγμές. Θα το αφήσουμε να καταρρεύσει; Τι θα αφήσουμε τότε στα παιδιά και στα εγγόνια μας για να θυμίζει την ιστορία αυτού του τόπου; Κάνουμε έκκληση στο Δήμο Ίταμου και στην Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων να συντηρηθεί."

Συνέχεια στην 4η σελ.

Στην λατρευτή μας μάνα

Μάνα που μας μεγάλωσες
με βάσανα και πίκρες
και ήταν λίγες οι χαρές
που στην ζωή σου πήρες

Μάνα που θυσιάσες
Τα πάντα στη ζωή σου
Για μας που μας μεγάλωσες
Με όλη την ψυχή σου

Μάνα μας γλυκιά
Να ξέρεις ποτέ δεν σε ξεχνάμε
Μες το μυαλό και την καρδιά
Πάντα θα σε κρατάμε

Καλό παράδεισο.
Φώτης και Ελένη Κωτσαριδίδη

Σ.Σ. Λίγες μέρες πριν να τυπωθεί το φύλο έφυγε από την ζωή και ο Βαγγέλης Κωτσαριδής, σύζυγος της Αγόρας και πατέρας του Φώτη και της Ελένης..

Θερμά συλλυπητήρια

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Φ. ΓΡΙΒΕΛΛΑΣ

ΕΔΡΑ
ΡΑΧΟΥΛΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΚΩΔΙΚΟΣ: 4171

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Υπεύθυνος: Ιωάννης Φ. Γριβέλλας τηλ. 6989406502

Υπεύθυνος Ιστοσελίδας: Κων/νος Στ. Κορκόντζελος

Κοινωνικά: Γεώργιος Β. Φέτσιος, Εφημέριος Ραχούλας

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ
ΡΑΧΟΥΛΑ 43100 ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ

ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Μ. Αλεξάνδρου 10 - τηλ. 2441020257

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν
κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας

Θ γεροβοσκός

Πόσα χρόνια πέρασα
Κι άσπρισα κι εγέρασα
Πάνω στα ψηλώματα
Βόσκοντας τα πρόβατα.
Τις κορφές επάτησα
Και νυχτοπερπάτησα,
Και σε δέντρα γέρικα
Είδα κι είδα αγερικά!
Σε ψηλές ανηφοριές

Σα κοτσύφι εκύθηκα,
Κι έπεσα σε ρεματιές
Και αποκοιμήθηκα.
Πάνω στη καπότα μου,
Φορεσιά και στρώμα μου,
Είδα ονειράτα γυρτός,
Ξυπνητός και κοιμιστός.
Σ' αητοράχη εσκάλωσα
Με το λύκο εμάλωσα
Κι άναψα τρανές φωτιές,
Σε τετράψηλες κορφές.
Είδα τ' άστρι στο βουνό,
Που το λένε αυγερινό
Και στη καθαρή βραδιά
Χόρτασα τη ξαστεριά.
Μύρμηγκα δε ζήμωσα
Κι άνθρωπο δε θύμωσα.
Πήρα τα μικρά τ' αρνιά,
Σαν παιδιά στην αγκαλιά,
Μια ζωήν επέρασα
Κι ειπ' ο θεός και γέρασα,
Και το χιόνι το πολύ,
Μου 'πεσε στη κεφαλή.
Άιντε προβατάκια μου,
Περπατάτε, αρνάκια μου,
Πάμετε σιγά σιγά
Και μας πήρεν η βραδιά.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΣΤΟΥΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΟΥΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΥΣ ΤΩΝ "ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ"

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι του χωριού μας,

Τα βασικά έσοδα του Συλλόγου είναι οι εισφορές των μελών μας και των συνδρομητών της εφημερίδας. Για την απρόσκοπτη έκδοση της εφημερίδας και τη λειτουργία του Μορφωτικού Συλλόγου παρακαλούμε να μη ξεχνάτε την οικονομική συνδρομή σας ή ενίσχυση.

Χρήματα μπορείτε να δίνετε στα μέλη του Δ.Σ. και της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας ή να καταθέτετε στο

IBAN

GR340110152000015261476152

της **Εθνικής Τράπεζας** αφού δηλώσετε το όνομά σας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

- Η Ελένη Καρλάφτη του Φωτίου και της Αποστολίας εκλέχτηκε ομόφωνα "Επίκουρη Καθηγήτρια Παθολογίας" στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Γεννήσεις

- Η Σταματία Χαραλαμπίκου και ο σύζυγός της Βασίλης Παπανίκος έφεραν στον κόσμο στις 23 Απριλίου ένα κοριτσάκι
Να σας ζήσει!

Θάνατοι

- Έφυγε από τη ζωή στις 20/02/2025 η Αικατερίνη Γιώτη συζ. Αναστασίου Νάκα σε ηλικία 95 ετών και κηδεύτηκε στην Ραχούλα.
- Στις 16/03/2025 έφυγε από την ζωή σε ηλικία 93 ετών η Αθηνά Κατσαρού και κηδεύτηκε στην Ραχούλα.
- Στις 14/04/2025 έφυγε από την ζωή σε ηλικία 78 ετών η Σταματία Κατσικά και κηδεύτηκε στην Αθήνα
- Έφυγε από την ζωή στις 16/05/2025 σε ηλικία 89 χρονών ο Ευάγγελος Κωτσαριδής και κηδεύτηκε στην Ραχούλα

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ Ζ.Χ.

ΚΟΡΚΟΤΖΕΛΟΥ ΣΑΒΟΥΛΑ	50	ΝΑΚΑ ΕΛΕΝΗ	30
ΚΩΣΤΑΚΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ	50	ΤΣΑΛΟΥΧΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	15
ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	50	ΔΗΜΟΥ ΕΛΕΝΗ Θ.	10
ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΟΣ ΘΩΜΑΣ	25	ΔΗΜΗΤΡΟΥ ΕΛΠΙΔΑ	20
ΦΕΤΣΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	20	ΝΤΟΛΚΕΡΑ ΣΤΕΛΛΑ Ι.	10
ΚΩΣΤΙΚΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	15	ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	10
ΡΑΠΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	20	ΘΕΑΚΟΣ ΦΩΤΙΟΣ	10
ΚΑΤΣΑΡΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ	20	ΚΑΡΛΑΦΤΗ- ΜΑΛΕΤΣΙΚΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	20
ΤΣΙΟΥΚΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ	20	ΚΑΡΛΑΦΤΗ- ΜΟΥΖΟΥΡΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	20
ΠΑΠΠΑΣ ΒΥΡΩΝΑΣ	30	ΤΣΑΝΤΗΛΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	20
ΤΣΙΟΥΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	15	ΘΕΑΚΟΣ ΒΑΙΟΣ	20
ΔΕΡΜΑΤΑΣ ΗΛΙΑΣ	20	ΛΙΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	10
ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ Γ. ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ	30	ΓΚΟΡΤΣΑΣ ΑΧΙΛΕΑΣ	20
ΝΑΚΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	50	ΠΟΛΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	20
ΚΑΤΣΑΡΟΥ ΕΛΕΝΗ	20	ΚΟΜΠΟΥΡΑΣ ΚΛΕΟΜΕΝΗΣ	10
ΔΗΜΗΤΡΟΣ ΘΩΜΑΣ	20	ΝΑΣΙΑΚΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ	20
ΦΕΤΣΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	50	ΝΑΚΑΣ ΦΩΤΙΟΣ	20
ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΣ	20	ΡΟΥΜΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	10
ΖΑΧΑΡΗΣ ΜΑΝΘΟΣ	20	ΒΡΕΚΟΣ ΗΛΙΑΣ Ι.	5
ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΟΥ ΠΟΠΗ	15	ΚΩΤΣΙΑΡΙΔΗ ΕΛΕΝΗ	5
ΛΕΚΚΑΣ ΛΑΜΠΡΟΣ	30	ΜΠΟΡΤΕΑ ΜΟΝΙΚΑ- ΜΑΡΙΑ	5
ΠΙΤΣΑΡΙΩΤΗΣ ΒΑΙΟΣ	20	ΓΡΙΒΕΛΛΑ ΣΩΤΗΡΙΑ	20
ΚΟΡΚΟΤΖΕΛΟΥ- ΚΡΙΚΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ	20	ΦΕΤΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ Δ.	20
ΜΠΑΚΡΑΤΣΑ- ΝΑΣΙΑΚΟΥ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ	20	ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ	30
ΚΩΣΤΗ ΠΕΡΣΕΦΩΝΗ	20	ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ	30
ΤΣΙΟΥΚΗ ΦΑΝΗ	20	ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ ΕΙΡΗΝΗ	30
ΖΑΧΑΡΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	20	ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ ΛΑΜΠΡΟ	30
ΚΑΛΑΜΑΡΑ ΕΛΠΙΝΙΚΗ	50	ΜΗΤΡΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ (ΚΙΚΗ)	100

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟΝ Μ. Σ. ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

1. Η Αικατερίνη Μπέλλου στη μνήμη του αγαπημένου της συζύγου Κωνσταντίνου 30 ευρώ
2. Ο Κελεπούρης Γρηγόρης στη μνήμη των γονέων του Δημήτρη (Τάκη) και Δήμητρας, 40 ευρώ.
3. Η Γριβέλλα Ελένη στη μνήμη του αείμνηστου συζύγου της Θωμά, 50 ευρώ.
4. Η οικογένεια Δεληγιάννη Αναστασίου στη μνήμη της Αγγελικής Σιώκου, 50 ευρώ.
5. Η Οικογένεια Φωτίου Κωτσαριδίδη στην μνήμη των αγαπημένων τους γονιών Αγόρας και Βαγγέλη 20 ευρώ.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΡΥΣΗΣ ΤΣΙΩΚΗ

• Γκορτσάς Γιάννης

• Γριβέλλας Γιάννης

Ο ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΦΛΩΡΑΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ: "Η ΡΑΧΟΥΛΑ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ"

Συνέντευξη από τη σελ. 1

αναμφισβήτητος ομιλητής εκ μέρους της. Την Αντίσταση την έζησα, τη βίωσα, τη μελέτησα και γνώριζα άριστα τα ιστορικά πειραγμένα αυτής. Ήμουν πολύ αγαπητός στον κόσμο της Αντίστασης και στις ομιλίες μου συγκεντρωνόταν πλήθος κόσμου. Με τον Χαρίλαο αναπτύξαμε άριστες σχέσεις και με τιμούσε για την προσφορά μου στην ΠΕΑΕΑ. Είχαμε τακτικές επαφές και τηλεφωνική επικοινωνία.

Τα χρόνια περνούσαν και ο Χαρίλαος γερνούσε και τα κορακίσια μαλλιά του όλο και άσπριζαν. Ως πολιτικός γύριζε ολόκληρη την Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό είχε πολλές προσκλήσεις και επισκέψεις. Είχε αναπτύξει μεγάλη δραστηριότητα και προσέφερε έργο. Ήταν αγαπητός στον κόσμο της Αριστεράς και όχι μόνο. Στις συγκεντρώσεις του Χαρίλαου πήγαιναν και άνθρωποι που ήθελαν να τον δουν και να τον ακούσουν, διότι ο Χαρίλαος ήταν ένας θρύλος, ένας ιστορικός ηγέτης. Όταν ήλθε το πλήρωμα του χρόνου και αφού για δεκαετίες είχε διακονήσει το Κομμουνιστικό Κόμμα, παραιτήθηκε από Γενικός Γραμματέας και τη θέση του ανέλαβε η Αλέκα Παπαρήγα, η οποία πολλές φορές επισκέφθηκε το χωριό μας με τον Χαρίλαο.

Ο Χαρίλαος είχε γερή κράση και αξιοθαύμαστη, εντυπωσιακή θα έλεγε κανείς, υγεία και αντοχή στον χρόνο μέχρι περίπου τα ενενήντα του χρόνια. Μετά του παρουσιάστηκε πρόβλημα με την αορτή της καρδιάς και την άνοιξη του 2005 αρρώστησε και η πολύ άσχημη κατάσταση της υγείας του έγινε μη αναστρέψιμη. Τα νέα που μαθαίναμε από τον Περισσό δεν ήταν καθόλου ευχάριστα.

Την εποχή εκείνη είχα τελειώσει το γράψιμο του πρώτου μου βιβλίου με τον τίτλο "Η Ραχούλα στην Αντίσταση" και υπότιτλο "Αναμνήσεις μιας Ηρωικής Εποχής". Τα κείμενα ήταν εντυπωσιακά, συναρπαστικά, ενθουσιώδη σε αφηγηματικό ύφος και η γλώσσα καθαρή, ρέουσα, κομψή και γλαφυρή. Ως έκδοση έτυχε ευμενούς υποδοχής με άριστες εντυπώσεις στο κοινό και με απρόσμενη κυκλοφορία.

Όταν πήρα τους τόμους από το τυπογραφείο η πρώτη μου σκέψη ήταν να ταχυδρομήσω κατεπειγόντως ένα βιβλίο στον Χαρίλαο, μήπως πρόφτανε να το διαβάσει ή να το ξεφυλλίσει. Έγραψα μία εντυπωσιακή αφιέρωση και το έστειλα αμέσως στο σπίτι του στο Χαλάνδρι όπου νοσηλευόταν κληνής. Το βιβλίο σε δύο ημέρες

έφτασε στον προορισμό του. Η υγεία του Χαρίλαου χειροτέρευε μέρα με τη μέρα και εγώ έβγαλα το συμπέρασμα ότι στην κατάσταση στην οποία βρισκόταν ο παραλήπτης του ήταν αδύνατο να ασχοληθεί με αυτό, ούτε καν να το κοιτάξει. Σε 2-3 εβδομάδες ο Χαρίλαος απεβίωσε και για εμένα τελείωσε η ιστορία αυτή.

Όταν αντάμωσα την Αλέκα για πρώτη φορά μετά τον θάνατο του Χαρίλαου μίλησα μαζί της για διάφορα θέματα αλλά το θεώρησα απρέπεια, αγένεια να τη ρωτήσω για την τύχη του βιβλίου μου. Μου άνοιξε όμως η ίδια κουβέντα γύρω από αυτό το θέμα. Η Αλέκα μου είπε: "Ο Χαρίλαος, ασθενής όντας, υπέφερε τρομερά από αβάσταχτους πόνους των οστών και τα παυσίπονα δεν τον έπιαναν γιατί τα είχε συνηθίσει ο οργανισμός τους, και δεν είχε ύπνο. Τον φάκελο που περιείχε το βιβλίο τον άνοιξα εγώ και είπα στον Χαρίλαο ότι έχει ένα βιβλίο με τον τίτλο "Η Ραχούλα στην Αντίσταση" και είναι από τον Βασίλη Καραγιάννη. Το πήρε για λίγο ο Χαρίλαος στα χέρια του, είδε τις πρώτες σελίδες και μου είπε να το διαβάσω και αυτός να ακούει. Με την ανάγνωση των πρώτων σειρών ο Χαρίλαος άρχισε να παρακολουθεί το διάβασμα με μεγάλη προσοχή και έντονο ενδιαφέρον. Όσο προχωρούσε η ανάγνωση τόσο αφοσιωνόταν και συγκεντρωνόταν. Από τα πρώτα ακούσματα ο Χαρίλαος έδειξε ότι το βιβλίο του άρεσε πολύ. Ήταν δε τόσο μεγάλη η αφοσίωση, η προσοχή και η συγκέντρωση ώστε ξέχασε τον πόνο και σιγά σιγά τον πήρε ο ύπνος. Η ανάγνωση ολίγων σελίδων επέδρασε σαν παυσίπονο, σαν καταπραυντικό, σαν βάλαμο". Την άλλη μέρα κανόνισαν να πηγαίνει η Αλέκα τα βράδια στο σπίτι του Χαρίλαου και να του διαβάσει σε συνέχεια σελίδες του βιβλίου ώστε να τον παίρνει ο ύπνος. Αυτό συνεχίστηκε για ημέρες και εκεί που ελείωσε το βιβλίο, τελείωσε και ο Χαρίλαος.

Εγώ αισθάνθηκα μεγάλη ικανοποίηση και ηθική επιβράβευση και δικαίωση για τους κόπους που είχα καταβάλει για να συγγράψω αυτό το φτωχό πόνημα, το βιβλίο μου που αξιώθηκε να συντροφεύσει, να κάνει παρέα και να μετριάσει τους πόνους κατά τις τελευταίες ημέρες, ώρες και στιγμές του Χαρίλαου και να αποτελέσει μια λεπτομέρεια, έστω στο τελευταίο κομμάτι της ζωής του σημαντικού αυτού ηγέτη ο οποίος στο πέρασμα της ζωής του έγραψε, αναμφισβήτητα, τη δική του μεγάλη ιστορία η οποία τίμησε το χωριό που τον γέννησε και την πατρίδα του και η οποία εάν δεν ξεπέρασε, ωστόσο άγγιξε τα όρια του θρύλου.

Ο Γεωργικός Συνεταιρισμός Ραχούλας την δεκαετία του 1980

Ενδιαφέροντα στοιχεία σχετικά με τα ζώα εκτροφής κοπάδια και οικόσιτα είχε κρατήσει ο τότε πρόεδρος του γεωργικού συνεταιρισμού όπου εκτός των άλλων ανήκαν και οι κτηνοτρόφοι, Κώστας Κελεπούρης (1982 -1986) που διαδέχθηκε όπως θυμάται τον αείμνηστο Πάνο Καραγιώργο.

Οι καταμετρήσεις των αιγοπροβάτων γινόταν κάθε χρόνο για να λαμβάνουν οι κτηνοτρόφοι τις επιδοτήσεις (60 δραχμές το κεφάλι).

Την καταγραφή έκαναν στα μαντριά ο πρόεδρος του συνεταιρισμού και ο αγροφύλακας που εκείνη την εποχή ήταν ο Τάσιος Δημητρός.

Η κτηνοτροφία στο χωριό ήταν πολύ αναπτυγμένη και επεκτεινόταν από το Πετροβούνι έως τον Ίταμο!

Σύμφωνα με μία τέτοια καταμέτρηση έχουμε τα παρακάτω στοιχεία ξεκινώντας από το Πετροβούνι - Βαρκά, Ζωγρί, Ραχούλα, Παλιοζωγλόπι..

Αναλυτικά:

Βαγγέλης Κονταξής	50 γίδια
Βαγγέλης Ράπτης	150 πρόβατα
Κομπούρα Ευτυχία	50 πρόβατα
Κομπούρα Βασιλική	50 πρόβατα
Κομπούρα Παναγιώτα	30 πρόβατα
Γριβέλλας Φώτης	120 πρόβατα
Φέτσιος Αναστάσιος	100 πρόβατα
Δερματάς Αναστάσιος	50 πρόβατα
Δερματάς Παναγιώτης	50 πρόβατα
Δερματάς Σπύρος	80 πρόβατα
Ντόλκερας Ευθύμιος	60 πρόβατα
Καρλάφτης Δημήτριος	80 γίδια
Καραγιάννης Βασίλης	30 γίδια
Σιώκος Γεώργιος	50 πρόβατα
Γριβέλλας Σωτήρης	50 πρόβατα
Γριβέλλας Περικλής	30 πρόβατα
Βρέκος Λεωνίδα	60 γίδια
Βρέκος Νίκος	40 γίδια
Κωστίκας Θωμάς	60 πρόβατα σταυλιάρικα
Φέτσιος Δημήτριος	20 γίδια
Σοφία Νάκου	20 γίδια
Κορκότζελος Λάμπρος	30 γίδια
Βασιλάκος Χρήστος	40 γίδια
Θεάκος Άγγελος	50 γίδια
Κελεπούρης Χρήστος	20 γιδοπρόβατα
Μανώλης Σεραφείμ	80 γίδια
Μανώλης Βασίλειος	100 γίδια
Κωτσιαρίδης Κώστας	50 πρόβατα
Κωτσιαρίδης Βαγγέλης	20 γιδοπρόβατα
Σιώκος Θωμάς	12 πρόβατα
Τσιώτρας Γιώργος	15 γίδια
Κορκότζελος Κώστας	80 γίδια
Τσιώτρας Αναστάσιος	120 γίδια
Γκορτσάς Δημήτριος	130 γίδια
Γκορτσάς Νίκος	80 πρόβατα
Γκορτσάς Γιώργος	150 γίδια
Ζαχαρής Ηλίας	100 γιδοπρόβατα
Κουτσιάφτης Ηλίας	50 γίδια
Κωστάκος Δημήτριος	30 πρόβατα
Βρέκος Αναστάσιος	150 πρόβατα
Κωστίκας Ιωάννης	50 γίδια
Βρέκος Ηλίας Σωτ.	60 γίδια
Οικόσιτα - μανάρια 2- 3 και 5 γίδες κάθε σπίτι..	300 ζώα περίπου

Το περίπτερο στον Ίταμο

Γράψαμε κατ' επανάληψη για το περίπτερο στον Ίταμο, το οποίο αποτελεί σαφέστατο δείγμα της ελληνικής γραφειοκρατίας και απάντηση στο ερώτημα πώς διαχειρίζονται κάποιες υπηρεσίες τα χρήματα του ελληνικού λαού. Όπως είναι γνωστό, το περίπτερο λειτούργησε "άτυπα" ένα καλοκαίρι, αλλά την επόμενη χρονιά, η δημοπρασία ενοικίασης κηρύχτηκε άκυρη με το επιχείρημα ότι το περίπτερο τοποθετήθηκε χωρίς οικοδομική άδεια!

ΣΣε οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ευρώπης, στην περίπτωση αυτή, ο Δήμος θα έσπευδε να βγάλει την απαιτούμενη άδεια, έστω και εκ των υστέρων. Αντ' αυτού, το περίπτερο εγκαταλείφθηκε στη φθορά του χρόνου και ιδού το κατάντημά του (φωτογραφία).

Επειδή ποτέ δεν είναι αργά, καλούμε τη Δημοτική Αρχή και όποια άλλη υπηρεσία εμπλέκεται, να πράξουν τα δέοντα, ώστε το περίπτερο στην ειδυλλιακή εκείνη τοποθεσία να επισκευαστεί και να λειτουργήσει.

Το γεφύρι στα "Χτίσματα"

Συνέχεια από τη σελ. 1

ντινών Αρχαιοτήτων, να φροντίσουν για τη συντήρηση και την ανάδειξη του γεφυριού.

Με τα πολλά, ύστερα από πρόταση της Εφορείας Νεότερων Μνημείων, το γεφύρι αναγνωρίστηκε ως Διατηρητέο Νεότερο Μνημείο (Φύλλο 54/Απρ. 2005 των "Ζ.Χ.") και όλοι πιστέψαμε ότι, επιτέλους, θα συντηρηθεί και θ' αποφύγει την κατάρρευση.

Στο φύλλο 72/2009 των "Ζ.Χ." νέα έκκληση:

"Γράψαμε κατ' επανάληψη ότι το γεφύρι στα "Χτίσματα", τελευταία απομεινάρια των νεότερων μνημείων της περιοχής μας, το οποίο το 2005 αναγνωρίστηκε από το ΥΠΠΟ ως Πολιτιστικό Μνημείο, κινδυνεύει να καταρρεύσει, αν δεν επισπευθεί η αποκατάστασή του. Αν εγκαταλειφθεί στην τύχη του, είναι ζήτημα, αν θα βγάλει το φετινό χειμώνα. Οπότε, θα μας μείνει, ως ανάμνηση, η αναγνώριση!"

Σε πείσμα όλων των προβλέψεων, το γεφύρι άντεξε και την τελευταία θεομηνία. Ως τότε όμως; Είναι καιρός, το Υπουργείο Πολιτισμού να αντιληφθεί ότι δεν αρκεί να αναγνωρίζει τα Διατηρητέα Μνημεία, αλλά πρέπει και να τα συντηρεί! " (Γριβέλλας Λάμπρος Ζ.Χ.)

Κατ' επανάληψη, όπως βλέπουμε ο σύλλογος ασχολήθηκε με το "διατηρητέο" αυτό μνημείο της περιοχής του χωριού μας. Το ανάδειξε απ' την αφάνεια και την εγκατάλειψη, φρόντισε για την ανακήρυξή του ως διατηρητέο μνημείο από το Υπουργείο Πολιτισμού, παρενέβη παντοιοτρόπως στις αρμόδιες αρχές για τη συντήρησή του και μάταια ανέμενε επί σειρά ετών, την παρέμβασή τους.

Τι σημαίνει όμως "διατηρητέο μνημείο"; Κατά την κοινή λογική, ότι το μνημείο πρέπει να συντηρείται για να διατηρείται ως στοιχείο της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Σε πείσμα της αδιαφορίας των αρμοδίων το πληγωμένο γεφύρι άντεξε και τους τρεις κυκλώνες αλλά δεν έμεινε αλώβητο. Έχει πλέον σοβαρό πρόβλημα στη θεμελίωσή κάτι που σύντομα θα το οδηγήσει κι αυτό στην κατάρρευση όπως έγινε και στο δεύτερο δίτοξο πετρογεφύρο στην "Σ(υ)κιάς το ρέμα"

Για μία ακόμη φορά ο σύλλογος απευθύνθηκε στην αρμόδια Υπηρεσία Νεότερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Θεσσαλίας και Κεντρικής Στερεάς Ελλάδας η οποία εδρεύει στον Βόλο χωρίς να έχει λάβει μέχρι στιγμής κάποια απάντηση..

Τώρα για την σπουδαιότητα και τον ρόλο των πέτρινων γεφυριών των Αγράφων αλλά και γενικότερα σας παρουσιάζουμε ένα απόσπασμα της πτυχιακής εργασίας των φοιτητριών **Μαρίας (Μαριέτας) Μπάγκου - Βρέκου και Αγγελικής Πράπα** για τα πέτρινα γεφύρια των Αγράφων και τον ρόλο τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή στο ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΞΥΛΟΥ & ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ τον Οκτώβριο του 2024 στην Καρδίτσα.

"Σημασία το γεφυριών. Ο ρόλος των γεφυριών στην κοινωνική, η οικονομική και πολιτιστική ζωή - αισθητική αξία

Τα παραδοσιακά πέτρινα γεφύρια κατέχουν μια ιδιαίτερα σημαντική θέση στην ιστορία και την πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδας και άλλων περιοχών με παρόμοια αρχιτεκτονική παράδοση. Η σημασία τους υπερβαίνει την απλή λειτουργία τους ως κατασκευές για τη διέλευση ανθρώπων και ζώων από ποτάμια και φαράγγια. Αντίθετα, τα πέτρινα γεφύρια ενσωματώνουν βαθιές κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές διαστάσεις, που τα καθιστούν σύμβολα της εποχής και του πολιτισμού τους (Ζαχαρόπουλος 2002)

κοινωνική σημασία

Τα παραδοσιακά πέτρινα γεφύρια είχαν καθοριστικό ρόλο στην κοινωνική ζωή των περιοχών όπου κατασκευάστηκαν, λειτουργώντας όχι μόνο ως υποδομές μετακίνησης αλλά και ως κεντρικά σημεία συνάντησης και επικοινωνίας των τοπικών κοινοτήτων. Σε εποχές όπου οι οδικές υποδομές ήταν ανύπαρκτες ή περιορισμένες ακόμα τα γεφύρια συνεδριάν απομονωμένα χωριά και περιοχές επιτρέποντας στους ανθρώπους να μετακινούνται με ασφάλεια και να διατηρούν επαφή μεταξύ τους. Μέσα από τα γεφύρια οι κάτοικοι μπορούσαν να συμμετέχουν σε κοινωνικές και θρησκευτικές δραστηριότητες, όπως πανηγύρια, εμποροπανηγυρές και επισκέψεις σε γειτονικά χωριά για γάμους ή βαφτίσεις, ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή και αλληλεπίδραση.

Επιπλέον ακόμα τα γεφύρια δεν ήταν απλώς δομές διέλευσης, αλλά και κοινωνικά κέντρα: οι άνθρωποι συναντιόταν εκεί για να ανταλλάξουν ειδήσεις, να συνομιλήσουν και να κοινωνικοποιηθούν. Σε πολλές περιπτώσεις, αυτά τα μνημεία έγιναν χώροι συνάντησης για ανθρώπους από διαφορετικές περιοχές ακόμα ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή και διαπολιτισμική επαφή (Μαντάς, 2007).

Τέλος, τα γεφύρια είχαν και μια συμβολική διάσταση στην κοινωνική

ζωή, καθώς αντιπροσώπευαν τη συλλογική προσπάθεια των κοινοτήτων για να ξεπεράσουν τα φυσικά εμπόδια. Η κατασκευή τους απαιτούσε συχνά τη συνεργασία τοπικών κοινωνιών, ενισχύοντας την έννοια της αλληλεγγύης και της κοινής προσπάθειας. Ως αποτέλεσμα, τα γεφύρια αποτέλεσαν σύμβολα κοινωνικής ενότητας και συνεργασίας, ενσωματώνοντας αξίες που διατηρούνται στην τοπική μνήμη και παράδοση (Ζαχαρόπουλος, 2002).

Οικονομική σημασία

Τα παραδοσιακά πέτρινα γεφύρια είχαν ζωτική σημασία για την οικονομική ζωή των περιοχών όπου κατασκευάστηκαν, καθώς συνέβαλαν καθοριστικά στην ανάπτυξη του εμπορίου και στη διευκόλυνση των μεταφορών. Σε εποχές όπου οι υποδομές ήταν περιορισμένες και οι φυσικοί φραγμοί, όπως ποτάμια και φαράγγια ακόμα εμπόδιζαν τη μετακίνηση, τα γεφύρια παρείχαν μια ασφαλή και αξιόπιστη δίοδο για τη διέλευση ανθρώπων, ζώων και εμπορευμάτων. Αυτό ήταν ιδιαίτερα σημαντικό σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές, όπου τα γεφύρια συνέδεαν απομονωμένες κοινότητες με αστικά κέντρα και αγορές, επιτρέποντας την κυκλοφορία αγροτικών προϊόντων, όπως δημητριακά, ελαιόλαδο, κρασί και κτηνοτροφικά αγαθά (Τζίμας, 2022).

Επιπλέον ακόμα τα γεφύρια αποτελούσαν κρίσιμα σημεία σε βασικές εμπορικές οδούς, διευκολύνοντας την διακίνηση εμπορευμάτων μεταξύ περιοχών. Οι έμποροι χρησιμοποιούσαν τα γεφύρια για να μεταφέρουν τα προϊόντα τους στις αγορές ακόμα κάτι που ενισχύει τη ροή αγαθών και δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για οικονομική δραστηριότητα. Οι τοπικές αγορές και οι εμποροπανηγυρές που οργανωνόνταν κοντά σε γεφύρια συγκέντρωναν εμπόρους και καταναλωτές, αυξάνοντας τις συναλλαγές και τις οικονομικές αλληλεπιδράσεις (Γκαρνάτσος, 2009).

Επιπλέον, σε κάποιες περιπτώσεις ακόμα τα γεφύρια λειτουργούσαν ως σημεία είσπραξης διοδίων ή τελών διέλευσης ακόμα κάτι που ενίσχυε τα έσοδα των τοπικών κοινοτήτων ή των τοπικών αρχόντων. Τα έσοδα αυτά χρησιμοποιούνταν για τη συντήρηση των γεφυριών, αλλά και για την κάλυψη άλλων οικονομικών αναγκών των κοινοτήτων (Τζίμας, 2022). Γενικά ακόμα τα γεφύρια να ήταν μόνο σημαντικά για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας μέσω της ενίσχυσης του εμπορίου ακόμα αλλά και για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας των κοινοτήτων που εξαρτώνταν από αυτές τις υποδομές.

Πολιτιστική σημασία

Τα πέτρινα γεφύρια ακόμα διατηρώντας τον ρόλο τους ως πολιτιστικά σύμβολα που συνδέουν το παρελθόν με το παρόν, αποτελούν σήμερα σημαντικά μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς και συμβολίζουν την παράδοση ακόμα την τέχνη και την τεχνική της εποχής τους. Η κατασκευή τους δεν περιοριζόταν στην πρακτική τους λειτουργία, αλλά αντικατόπτριζε την ικανότητα των μαστόρων να δημιουργούν ανθεκτικές, όμορφες και αρχιτεκτονικά αξιοθαύμαστες κατασκευές.

Όσον αφορά την αρχιτεκτονική, τα πέτρινα γεφύρια είναι αριστουργήματα της παραδοσιακής μαστορικής τέχνης, καθώς κατασκευάζονταν χωρίς σύγχρονα εργαλεία ή μηχανήματα. Οι μαστορές χρησιμοποιούσαν φυσικά υλικά, κυρίως πέτρα και ξύλο ακόμα και βασιζόνταν σε παραδοσιακές τεχνικές που μεταφέρονταν από γενιά σε γενιά (Δημητράκης, 2002) Επιπλέον, είχαν πολλές φορές καλλιτεχνικές λεπτομέρειες, όπως διακοσμητικά στοιχεία ή τα εντυπωσιακά τόξα. Το μονότοξο ιππόλυτος στο σχήμα τους ακόμα σε συνδυασμό με την αισθητική των φυσικών υλικών, προσέδιδαν στα γεφύρια μία μοναδική αρχιτεκτονική αξία (Μακρής, 2023).

Σήμερα, πολλά από τα παραδοσιακά πέτρινα γεφύρια θεωρούνται ιστορικά μνημεία και έχουν προστατευθεί ως τμήματα της πολιτιστικής κληρονομιάς. Αποτελούν σημεία αναφοράς για την τοπική ιστορία και παράδοση εφ και συνδέονται με την ταυτότητα των κοινοτήτων στις οποίες βρίσκονται. Τα γεφύρια αποτελούν επίσης σημαντική πηγή έμπνευσης για καλλιτέχνες ακόμα ποιητές και συγγραφείς. Έχουν αποτυπωθεί στη λαϊκή τέχνη, τη λογοτεχνία και τη ζωγραφική, και συνδέονται με την πολιτιστική και λογοτεχνική παράδοση της Ελλάδας. Παράλληλα τα πέτρινα γεφύρια είναι στενά συνδεδεμένα με τη λαϊκή παράδοση και τις προφορικές ιστορίες που μεταδόθηκαν μέσα από γενιές. Σε πολλές περιοχές τα γεφύρια συνδέονται με θρύλους και τις οίδη μόνι ες. Αυτές οι παραδόσεις προσδίδουν στα γεφύρια μια πνευματική διάσταση, καθιστώντας τα Σύμβολα θυσίας, επιμονής και κοινωνικής ενότητας (Ζαχαρόπουλος, 2002).

Τα πέτρινα γεφύρια της Ελλάδας είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την τοπική και εθνική ιστορία, καθώς αποτελούν μάρτυρες σημαντικών ιστορικών γεγονότων και κοινωνικών εξελίξεων (Μαντάς, 2002). Σε πολλές περιπτώσεις ακόμα τα γεφύρια αυτά έγιναν πεδίο μαχών ακόμα όπως η γέφυρα Κοράκου στον Αχελώο κατά την επανάσταση του 1866, όπου οι Έλληνες επαναστάτες και οι Οθωμανοί συγκρούστηκαν για τον έλεγχο της περιοχής. Η στρατηγική τους θέση τα καθιστούσε κρίσιμα σημεία πρόσβασης και ελέγχου, διαδραματίζοντας σημαντικό ρόλο στην εθνική ιστορία Clogg, 2015).

Κατά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, τα γεφύρια αυτά υπέστησαν σοβαρές ζημιές και έγιναν στόχος δολιοφθορών από τις αντιστασιακές ομάδες για να παρεμποδιστεί η προέλαση των κατακτητών. Για παράδειγμα, η γέφυρα στους Αγιούς στη Μέρτζανη και η Μεσογέφυρα στα Ιωάννινα ανατινάχτηκαν στις 28/10/1940. Καθώς επίσης και η

γέφυρα πασά στα Γρεβενά το 1941 (Clogg, 2015).

Τα γεφύρια ακόμα επομένως, δεν ήταν απλώς κατασκευές για διέλευση, αλλά και στρατηγικοί στόχοι σε περιόδους σύγκρουσης ακόμα αντικατοπτρίζοντας τον καθοριστικό τους ρόλο στις πολεμικές επιχειρήσεις.

Επιπλέον, τα πέτρινα γεφύρια λειτούργησαν και ως χώροι συναντήσεων με ειρηνευτικούς σκοπούς. Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η γέφυρα της πλάκας, όπου το 1944 υπογράφηκε η ανακωχή μεταξύ των αντιστασιακών ομάδων Ε.Λ.Α.Σ. και Ε.Δ.Ε.Σ., σε μια προσπάθεια να ενωθούν ενάντια στον κοινό εχθρό.

Παράλληλα, τα γεφύρια αυτά χρησιμοποιούνταν και ως συνοριακά ορόσημα, όπως το γεφύρι της άρτας, το οποίο αποτέλεσε επίσημη συνοριακή διάβαση μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας από το 1881 έως το 1913, κατά την περίοδο που η ήπειρος ήταν υπό τουρκική κατοχή (Μελετζής, 2002). Αυτές οι ιστορικές διαστάσεις αποδεικνύουν ότι τα πέτρινα γεφύρια της Ελλάδας δεν είχαν μόνο πρακτική αλλά και εθνική, πολιτική και στρατηγική σημασία, συνδέοντας το παρελθόν με το παρόν της χώρας.

Αισθητική αξία

Η αισθητική αξία των παραδοσιακών πέτρινων γεφυριών είναι αναμφισβήτητη και αποτελεί σημαντικό κομμάτι της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. Τα γεφύρια αυτά δεν κατασκευάστηκαν μόνο για λειτουργικούς λόγους αλλά ενσωμάτωσαν επίσης την καλλιτεχνική ευαισθησία των τεχνιτών που τα δημιούργησαν, αποδεικνύοντας ότι η αρχιτεκτονική μπορεί να είναι εξίσου πρακτική και αισθητικά άρτια. Η χρήση της πέτρας, ενός υλικού που προσφέρεται για αντοχή τη φυσική ομορφιά επιτρέπει στα γεφύρια να ενσωματώνονται αρμονικά στο φυσικό περιβάλλον, δημιουργώντας ένα αποτέλεσμα που συνδυάζει την τέχνη της κατασκευής με τη φύση (Postman, 2011).

Αναλυτικότερα ακόμα οι κύριες πτυχές της αισθητικής αξίας των πέτρινων γεφυριών είναι:

Αρμονία με το φυσικό περιβάλλον

Ένα Από τα βασικά χαρακτηριστικά της αισθητικής το πέτρινο γεφυριών είναι η αρμονική ενσωμάτωσή στο φυσικό τοπίο. Τα γεφύρια συνήθως χτίζονται σε σημεία όπου ποτάμια και φαράγγια δημιουργούν φυσικές διαδρομές και συνδέσεις ακόμα και οι τεχνίτες επιλέγουν υλικά από το ίδιο το περιβάλλον για την κατασκευή τους. Αυτή η σύνδεση με το τοπίο προσδίδει στα γεφύρια μια φυσική παρουσία ακόμα σαν να ήταν πάντα μέρος του τοπίου. Τα γεφύρια αυτά δεν αλλοιώνουν το περιβάλλον αλλά το αναδεικνύουν ακόμα εναρμονίζοντας την ανθρώπινη κατασκευή με τη φύση (Βάρρας κ.α., 2012). Εφ

Αρχιτεκτονική απλότητα και γεωμετρία

Η αισθητική των πέτρινων γεφυριών βασίζεται επίσης στην αρχιτεκτονική τους απλότητα και στη γεωμετρική τους καθαρότητα. Τα μονότοξα ή πολύτοξα γεφύρια, με τις λιτές και αρμονικές γραμμές τους ακόμα δημιουργούν μια αίσθηση ισορροπίας και συμμετρίας. Τα τόξα, που είναι η βασική δομική και αισθητική μονάδα των γεφυριών, αναδεικνύουν τη γεωμετρία και την ακρίβεια της αρχιτεκτονικής, ενώ ταυτόχρονα προσδίδουν αίσθηση κίνησης και ροής. Η απλότητα της μορφής των γεφυριών, χωρίς υπερβολές ή περιττά διακοσμητικά στοιχεία ακόμα ενισχύει την κομψότητά τους και αποπνέει μια αίσθηση διαχρονικής ομορφιάς.

Ανθεκτικότητα και διαχρονικότητα

Η αισθητική των γεφυριών δεν αφορά μόνο την οπτική τους εμφάνιση αλλά και την ανθεκτικότητά τους στο χρόνο. Τα γεφύρια αυτά, χτισμένα με παραδοσιακές τεχνικές έχουν επιβιώσει για αιώνες αποδεικνύοντας ότι η ομορφιά τους έγκειται όχι μόνο στη μορφή αλλά και στη διαχρονική τους αντοχή. Η επιλογή υλικών όπως η πέτρα ακόμα και η τεχνική τοποθέτηση των λίθων προσδίδουν στα γεφύρια μια αίσθηση μονιμότητας και σταθερότητας, που ενισχύει την πολιτική τους αξία και τους προσδίδει μια αίσθηση διαρκούς παρουσίας στο τοπίο (Βάρρας κ.α., 2012)

Συνοψίζοντας ακόμα η αισθητική αξία των πέτρινων γεφυριών δεν περιορίζεται μόνο στην οπτική τους παρουσία, αλλά εκφράζεται μέσω της αρμονίας με το φυσικό περιβάλλον, της αρχιτεκτονικής καθαρότητας και της ανθεκτικότητάς τους στο χρόνο. Αυτές οι κατασκευές συνδυάζουν την πρακτική ανάγκη και την καλλιτεχνική έκφραση, αποτελώντας διαχρονικά δείγματα της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής που εξακολουθούν να εντυπωσιάζουν και να γοητεύουν τόσο τους κατοίκους όσο και τους επισκέπτες (Postman, 2011).

Παραδοσιακές τεχνικές κατασκευής, φυσική ομορφιά, επιτρέπει στα γεφύρια να ενσωματώνονται αρμονικά στο φυσικό περιβάλλον, δημιουργώντας ένα αποτέλεσμα που συνδυάζει την τέχνη της κατασκευής με τη φύση (Postman, 2011).

Οι παραδοσιακές τεχνικές κατασκευής πέτρινων γεφυριών αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό κομμάτι της λαϊκής αρχιτεκτονικής και της τεχνικής δεξιότητας, που έχει μεταδοθεί από γενιά σε γενιά σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας και της ευρύτερης μεσογείου.

Αυτές οι τεχνικές, που αναπτύχθηκαν κυρίως κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας (15ος-19ος Αιώνας), συνδύαζαν την εμπειρική γνώση των τοπικών τεχνιτών με την πρακτική χρήση των φυσικών υλικών που υπήρχαν σε αφθονία, κυρίως της πέτρας (Πετρονάκης, 2000)..."

Το τσίμπημα της αράχνης

Το 1934 ήμουν 7 χρονών και ήμουν μαθητής της Α' τάξης του δημοτικού, δάσκαλο είχα τον αείμνηστο Βασίλη Νάκο. Την εποχή εκείνη συνέβη το εξής περιστατικό όταν μια αράχνη τσίμπησε τη γυναίκα του Κίτσου Ζάχου. Ο Ζάχος είχε την καλύβα του και τα μαντριά του στο διάσελο του Ζάχου (ιδιόκτητο κτήμα) στον οικισμό Ζωγρί.

Ο Ζάχος δεν έχασε χρόνο έτρεξε στο χωριό στο δάσκαλο Νάκο, εδώ κάνω μια παρένθεση ότι ο αείμνηστος Νάκος ήταν ο καλός σαμαρείτης για το χωριό όπως λένε είχε από τον πατέρα του 2 χειρόγραφα βιβλία γιατροσόφια, το ένα ήταν πρακτική ιατρική και το άλλο πρακτική φυτοφαρμακευτική ιατρική, ο δε πατέρας του λένε ότι τα είχε ή μαθευτεί από το άγιο όρος από τους καλόγερους..

Στο βιβλίο της ιατρικής πρακτικής είχε και το τσίμπημα της αράχνης. Ο δάσκαλος Νάκος αφού συμβουλευτήκε τις οδηγίες, φώναξε 5 6 συγχωριανούς και τους είπε να πάρουν κασμάδες λοστούς και φυτάρια και να τον ακολουθήσουν.

Η απόσταση του οικισμού από το χωριό είναι περίπου 40 λεπτά.

Στο δρόμο που πηγαίνανε ο δάσκαλος ρώτησε το Ζάχο εάν ξέρει λοφίσκους όπως είναι ένα τραπέζι χωρίς καρέκλες. Μέσα στο κτήμα του Ζάχου υπήρχαν τέτοιοι λοφίσκοι. Ο δάσκαλος επέλεξε ένα που ήταν μέσα σε ένα ρυάκι, είχε μήκος περί τα 4 μέτρα, πλάτος περίπου 1,50 μέτρο και ύψος πάνω από 2 μέτρα.

Τότε ο δάσκαλος πήρε ένα σχοινί και έβαλε ένα εργάτη από τη μια πλευρά και τον άλλον από την άλλη πλευρά και χάραξε το ημικύκλιο δηλαδή ένα μικρό τούνελ να περνά εύκολα φορείο ή άνθρωπος.

Όταν τελείωσε το τούνελ είπε να φέρουν τη γυναίκα η οποία ήταν σχεδόν μισοπεθαμένη και αφού την πέρασε στο τούνελ όπως λένε κουνήθηκε και ξερόβηξε. Τότε ο δάσκαλος γονάτισε και έκανε τον σταυρό του ευχαρίστησε το θεό και μετά από λίγο αφού απέκτησε τις αισθήσεις της την ρώτησε τι συνέβη και το απάντησε ότι "λερώθηκε" και ότι πονάει.

Τότε ο δάσκαλος της λέει σε καλωσορίζω στην καινούρια σου ζωή γιατί έχεις την αναπνοή σου, την ζωής σου και τις αισθήσεις σου αφού πονάς.

Η γυναίκα έγινε καλά και έκανε όλες τις δουλειές που έκανε και πριν, αλλά απέκτησε νομίζω και 2 παιδιά.

Την εποχή εκείνη δεν υπήρχαν γιατροί στο χωριό ούτε αντιβιοτικά υπήρχε το κινόνο για την ελονοσία και η ασπιρίνη, ακόμα ο δάσκαλος έκανε αλοιφές (την πλεκτική αλοιφή) για τις μολύνσεις (έσωσε τη μάνα μου και δεν της κόψανε το πόδι)

(Γράφω δάσκαλος και η μάνα μου έχει δημοσιευτεί στα ζ. Χ. τεύχος 98, και 123 το εκκλησάκι της παναγίας , ο λάβρος για τον προστάτη ζ. Χ. Τεύχος 93 και άλλα.)

Την περασμένη άνοιξη είχα περάσει για δεύτερη φορά τον κορονοϊό πολύ βαριά και για να αναρρώσω με πήρε ο γαμπρός μου Γεώργιος με την κόρη μου και με πήγαν στο χωριό στο εξοχικό τους.

Τη δεύτερη ημέρα άνοιξα το κινητό μου και βλέπω ότι στον πύργο της Ηλείας ένα χωρικό τον τσίμπησε αράχνη, δεν έδωσα σημασία και εδώ κάνω μια παρένθεση ότι έχω γράψει αρκετές ιστορίες και γεγονότα όπως ο δάσκαλος και η μάνα μου ακόμα το εκκλησάκι της παναγίας (αυτά τα έχω ζήσει) και τον λάβρο καθ' ομολογία του παππού μου.

Την άλλη μέρα ανοίγω το κινητό μου και διαβάζω από την ανακοίνωση που έκανε η πρόεδρος του ιατρικού συλλόγου κυρία Παγώνη ότι δεν υπάρχει φάρμακο για το τσίμπημα της αράχνης. Τότε η μνήμη μου γύρισε 90 χρόνια πίσω και έβαλα τις φωνές ότι εγώ τον σκότωσα.

Η κόρη μου με τον γαμπρό μου τρέξανε να δούνε τι συνέβη και όταν τους είπα βάλανε τα γέλια.

Εγώ ένωσα ένα βάρος στο στομάχι μου και πήρα την κυρία Παγώνη να της εξηγήσω για άλλες τέτοιες περιπτώσεις και δεν εδέχθη να με ακούσει. Τότε παίρνω τον ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό σκαί αλλά και από κει μου λένε θα το εξετάσουμε και θα σας πάρουμε. Ούτε από κει είχα θετική ανταπόκριση.

(Ίσως και οι 2 ιθύνοντες νόμιζαν ότι εγώ θέλω προβολή αλλά και λόγω ηλικίας δεν έδωσαν τη δέουσα προσοχή ούτε να τους εξηγήσω.)

N. Σμύρνη 10 - 11 - 2024

Γράφει ο
Παναγιώτης Αγ.
Κατσιούλας

ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΠΛΗΜΜΥΡΑ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Συνέβη στις αρχές του 1940, δηλαδή πριν 85 χρόνια. Η διαφορά με την πρόσφατη καταστροφική πλημμύρα στη Θεσσαλία έγκειται στο γεγονός ότι αυτή έπληξε τα χωριά του κάμπου, αφήνοντας αλώβητη την πόλη της Καρδίτσας. Αντιθέτως, εκείνη του 1940 έπληξε κυρίως την περιοχή της Καρδίτσας.

Η πλημμύρα του 1940 ήταν το αποτέλεσμα των εξαιρετικά υψηλών χιονοπτώσεων στα ορεινά του νομού Καρδίτσας. Εκείνη τη χρονιά του ασυνήθιστου αυτού χιονιά υπήρξε θύμα ο ίδιος. Δεν είχα ακόμα κλείσει τα δώδεκα και φοιτούσα στο γυμνάσιο Καρδίτσας. Ανέβηκα στη γενέτειρα Καστανιά Αγραφών για τις διακοπές των Χριστουγέννων. Άρχισε να χιονίζει εντατικά λίγο πριν από τα Χριστούγεννα και γρήγορα το χιόνι έφτασε στο ύψος των δύο μέτρων. Άρχισαν τα μαθήματα κι'εγώ βρέθηκα αποκλεισμένος επειδή ο δρόμος δεν ήταν βατός ούτε με τα μουλάρια.

Έτσι πέρασαν δύο εβδομάδες υποχρεωτικής αποχής από τα μαθήματα. Τότε μόνο η οικογένειά μου επέτρεψε να επιχειρήσω την ηρωική μου έξοδο. Είχαμε πληροφορίες ότι ο δρόμος ήταν βατός για τα μουλάρια από το Ζωγλόπι (σημερινή Ραχούλα) προς την Καρδίτσα. Έπρεπε λοιπόν να φθάσω με τα πόδια στο Ζωγλόπι, απόσταση καθόλου αμελητέα, σε δύσβατο τοπίο. Με συνόδευσε ο υπάλληλος του μαγαζιού μας Ζαχαρίας Χαβδούλας. Για να μην βυθιζόμαστε στο χιόνι, φορέσαμε κάτω από τα παπούτσια "κλάπες". Ήταν ένα ξύλινο πλέγμα που εμπόδιζε αρκετά το βύθισμα στο χιόνι.

Φθάσαμε κατάκοποι στο Ζωγλόπι και φιλοξενηθήκαμε για κάμποση ώρα στο σπίτι της Αρετής Γριμπογιάννη που ήταν η δασκάλα μου στο Δημοτικό. Αφού ξεκουραστήκαμε και γευτήκαμε το νοστιμότατο λουκάνικο που μας προσέφερε η Αρετή, ξεκίνησα για Καρδίτσα καβάλα σ'ένα γερό μουλάρι. Ο Ζαχαρίας επέστρεψε στην Καστανιά.

Όταν άρχισαν να λιώνουν τα χιόνια, συνέβη η καταστροφική πλημμύρα, διότι έσπασαν τα αναχώματα στο ποτάμι Καράμπελη. Ήμουν φιλοξενούμενος στην οικογένεια του Γιάννη Γιοβάννη που ήταν παντρεμένος με τη μικρότερη αδερφή της μητέρας μου Φωτεινή. Είχαν δύο μικρά παιδιά, την Παρούλα και τον Τόμη. Το σπίτι τους, όπως τα περισσότερα σπίτια της Καρδίτσας τότε, ήταν κτισμένο με "πλιθιά" (πλίνθους). Μέχρι κάποιο ύψος, πάνω από το έδαφος είχε λιθοδομή. Όταν το ύψος του νερού ξεπέρασε τη λιθοδομή, υπήρχε κίνδυνος να "μουλιάσουν" τα πλιθιά και να επηρεασθεί άμεσα η στατική του σπιτιού. Αποφασίστηκε λοιπόν η εγκατάλειψη του σπιτιού. Απέναντι, υπήρχαν δημόσια κτίρια στέρεα και ασφαλή. Μας μετέφερε εκεί ο θείος Γιάννης στους ώμους του, διασχίζοντας ένα φαρδύ δρόμο που είχε μεταβληθεί σε ορμητικό ποτάμι. Από το κτίριο αυτό παρατηρούσαμε τα πλινθόκτιστα σπίτια που γκρεμίζονταν και τα έπιπλά τους να ταξιδεύουν πάνω στους δρόμους που είχαν μεταβληθεί σε ποτάμια.

Δεν θυμάμαι πόσο μείναμε στο καταφύγιό μας. Εκείνο που θυμάμαι είναι ότι, η πενταμελής οικογένειά μας βολεύτηκε στο ασφαλές διώροφο σπίτι του Αριστείδη Λέμα, μαζί με την επταμελή οικογένειά του. Ο Αριστείδης Λέμας ήταν ο σύζυγος της άλλης αδερφής της μητέρας μου, της αλησμόνητης Χρυσούλας. Εκεί παραμείναμε μέχρι το Μάιο του 1941, όταν επιστρέψαμε στο πλημμυροπαθές σπίτι, αφού είχαν γίνει οι απαραίτητες επισκευές.

Γράφει ο
Άγγελος Ζαχαρόπουλος,
Επίτιμος Διπλ. της Ευρικής
Επιτροπής
πρ. Γενικός Διπλ. του
Υπουργείου Γεωργίας
μέλος της Κεντρικής
Επιτροπής Διαπρέπεισεων για
την ένταξη της Ελλάδας στην
ΕΟΚ (ο τελευταίος επίζών).

Απ' τη ζωή του χωριού

Η κουμπάρα

Ο κουμπάρος νοστιμεύονταν την όμορφη κουμπάρα. Και δεν άφηνε στιγμή από το να το δείχνει. Η κουμπάρα όμως δεν ήταν κάνα χαϊβάνι... Τόλεγε η καρδούλα της. Έτσι ένα μεσημέρι, την ώρα που τηγάνιζε νά σου ο κουμπάρος απ' το πουθενά. Σε ερώτησή του για τον κουμπάρο, η κουμπάρα τον πληροφόρησε ότι πήγε στο αμπέλι. Έτσι ο κουμπάρος θεώρησε ότι ήταν ελεύθερο το πεδίο και ευκαιρία να εκμεταλλευτεί την απουσία του κουμπάρου. Και άρχισε να ενοχλεί την κουμπάρα, ακόμα και με χειρονομίες. Στις επίμονες οχλήσεις η κουμπάρα τον προειδοποίησε:

Κουμπάρε, δεν μ' αρέσουν εμένα αυτά, κάτσε φρόνιμα....

Ο κουμπάρος το βιολί του. Οπότε η αγανακτισμένη γυναίκα, γυρίζει το τηγάνι και τον κοπανάει μια δυνατή στην κεφαλα του. Ο άτακτος κουμπάρος ζαλίστηκε και τρέχει έξω στην αυλή, στη βρύση να συγυριστεί και να βάλει ένα κρύο επίθεμα στον καρούμπαλο που του έκανε το τηγάνι στο κεφάλι.

Εκείνη την ώρα ήρθε και ο κουμπάρος από τ' αμπέλι. Όταν είδε τον κουμπάρο του στη βρύση, και κάπως αναστατωμένος, τον ρώτησε τι του συνέβη.

- Νά, λέει, εκείνος, πήγα να καβαλικέψω τη φοράδα και δεν ξέρω τί της ήρθε και με πέταξε κάτω και χτύπησα σε μια φούρκα στον φράχτη.

Εν τω μεταξύ είχε βγεί και η κουμπάρα στο μπαλκόνι κι άκουσε τη συζήτηση. Ο κουμπάρος έδειχνε... απαρηγόρητος.

- Ακούς εκεί να με πετάξει, να με σκοτώσει...

Εκεί επεμβαίνει η κουμπάρα:

- Δεν πρέπει να παραπονιέσαι, κουμπάρε. Το ζωντανό από κάτι πειράχτηκε και έκαμε αυτό που έκαμε. Τη χάιδεψες, για να την καβαλήσεις; Δεν τη χάιδεψες. Αυτό να σου γίνει μάθημα. Είναι κανόνας, κουμπάρε, όπως λέν κι οι μορφωμένοι, τα χάδια αρέσουν όχι μοναχά στις γυναίκες, αρέσουν κι στα ζωντανά. Τη χαιδεύουν πρίν την καβαλικέψουν τη φοράδα, κουμπάρε.....

ΒΑΣ. ΤΑΚΗΣ

Καλότυχα και τα βουνά

καλότυχοι είν' οι κάμποι
που θάνατο δεν καρτερούν
και χάρο δεν παντέχουν

Μόν' καρτερούν την άνοιξη
τον Μάη, το καλοκαίρι

να λουλουδίσουν τα κλαριά

να λιώσουνε τα χιόνια
Να βγουν οι βλάχοι στα βουνά

να βγουν κι οι βλαχοπούλες

να βγουν και τα βλαχόπουλα
λαλώντας τις φλογέρες
Να βγουν τα λάγια πρόβατα

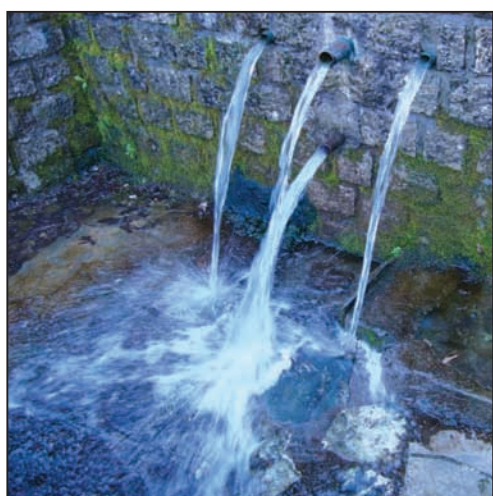
με τα λαμπρά κουδούνια

Οδοιπορικό στον Ίταμο

Γλυκοχάραμα, μ' αραχνιασμένες μνήμες
 συντροφιά,
 το μονοπάτι τ' ανηφορικό, το κακοτράχαλο
 περπάτησα.
 Μικρά, δυσδιάκριτα διαμάντια στα
 φτερόκλωνα,
 η νύχτα με φιλιά τα στόλισε.
 Μαύρη βολίδα ο κότσυφας
 τρυπά σφυρίζοντας το σκοτεινό το δάσος.
 Στο ξέφωτο, να ξανασάνω, στάθηκα.
 Κολλούν τα πόδια στη βρεγμένη γη,
 μα η ψυχή αδάμαστη, τα ύψη αναμετρά.
 Τ' άσπρα σπιτάκια κάτω, τ' αφάνισε ο ελατιάς.
 Στη θέση τους κόκκινες πινελιές, στο απέραντο πράσινο.
 Στου Ρούπ' τη λάκα αντάμωσα τ' αυγερινού τη λάμψη.
 Στο Πετροβούνι είχε στηθεί και με θωρούσε απορημένος.
 Αμάχη με τον ήλιο έβαλα,
 ποιος πρώτος θα διαβεί στα κορφοβούνια,
 πάνω στην Τσιούκα την ψηλή.
 Ο ιδρώτας λούζει το κορμί, λυγούν τα πόδια,
 μα η ψυχή ολόρθη τραβάει την ανηφόρα.
 Θρονιάστηκα στην πιο ψηλή κοτρώνα
 και το Δία, τον Ολύμπιο, με προπέτεια
 προκάλεσα να μετρηθούμε.
 Μ' απάντησε, μ' ένα πλατύ χαμόγελο
 της ανατολής ο δίσκος, ο λαμπρός.
 Το μάτι γοργοτάξιδο ταξίδεψε
 σ' ανατολή και δύση, σε νότο και βοριά.
 Πρώτα ψηλά, στα σύννεφα, τ' αμόλευτα,
 τ' άπιαστα από βέβηλο ανθρώπου χέρι.
 Κι ύστερα στις βουνοκορφές και στις ραχούλες,
 στις ζίγρες και στις ρεματιές,
 που τραγουδούν τα γάργαρα, κρουστάλλινα νερά,
 πηδώντας και χορεύοντας με βότσαλα και πέτρες.
 Είδα τον κόσμο ανάδρομα, πώς ήταν στα παλιά:
 Στην πιο ψηλή κορφοβούλα νεράιδες λυγερόκορμες εστήσανε
 χορό
 κι άλλες τον ήλιο γνέθανε στις αστραπής τη ρόκα,
 πέπλα να 'φάνουν μαγικά, ως συνηθίζουν τα ξωθιά.
 Είδα στου Ίταμου τη βρύση, την κοσμοζακουστή
 Δόλοπες γυμνοπόδαρους και τραγοφορεμένους,
 από το κούρσος να γυρνούνε διψασμένοι.
 Κάτω στον κάμπο λάμπουν οι λαμπρές οι πανοπλίες.
 Μακεδόνες και Ρωμαίοι κονταροχτυπιούνται
 και πίσωθ' τους Βυζαντινοί και Φράγκοι, Σέρβοι, Αρβανίτες,
 Βούλγαροι κι Αγαρινοί - του Θεού η μάστιγα-
 τη δίψα τους για κούρσος και για αίμα
 στην μάνας Θεσσαλίας το κορμί, να κορέσουν
 προσπαθούνε.
 Είδα στην Κούλια τους Κατσαντωναίους:
 Δώδεκα σούβλες στη σειρά
 και τα κλεφτόπουλα να ρίχνουν το λιθάρι.
 Μα ποιοι είν' οι δυο που κάθονται παράμερα στον ήλιο;
 Σαν έβαλα το χέρι αντηλιά,
 τον άντρα τον πελώριο, το Δίπλα θώρησα,
 με λόγια ζυγιασμένα, γνωστικά,
 να ορμηγνέει τον αητό, τον Κατσαντώνη.
 Στα Δέντρα, στο Ζωγλόπι, τ' άτια τ' αψιά
 τις πέτρες με τα πέταλα αλωνίζουν
 και ξεφλουδίζουν με τα δόντια τους κορμούς.
 Κλέφτες ένα γύρο συντροφιάς, καπνίζουν γλυκοπίνουν,
 το δόλιο το κορμί στον ήλιο ξεποσταίνουν.
 Κι ανάμεσά τους με μάτι αετίσιο, τρομερός
 της καλογριάς ο γιος.

Γράφει ο Λάμπρος
 Τριβέλλας
 lamprgniv@gmail.com

ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ

Εγώ θα πάω στο χωριό
 θα φύγω από την πόλη.
 Δεν την αντέχω άλλο πια
 και ας γελάνε όλοι
 Εγώ θα πάω στο χωριό
 δεν σας ζητώ την άδεια.
 Θα πάω να βόσκω πρόβατα
 σε κάμπους σε λιβάδια
 Θα ζω από το γάλα τους
 κι από τα κρέατά τους.
 Κότες θα έχω να γεννούν
 και θα πουλώ τ αυγά τους
 Θα βάλω τα μαρούλια μου
 ντομάτες πιπεριές,
 θα'χω τα φασολάκια μου
 δυο τρεις κολοκυθιές
 Θα βάλω σε μια αυλακιά
 πεντ έξι μελιτζάνες,
 και θα'χω δρομολόγια
 σε κήπους και σε στάνες
 Θα'χω και λίγα λιόδεντρα
 το λάδι μου να βγάζω,
 κι όχι με σταγονόμετρο
 στο φαγητό να βάζω
 Κάθε σταγόνα και ευρώ
 μέσα στην κατσαρόλα,
 να μαγειρέψεις φαγητό
 είκοσι θες για όλα
 Κι άλλα τριάντα πάγια
 ρεύμα νερό και νοίκι,
 για κινητό και σταθερό
 μες το μυαλό μου φρίκη
 Το μπρίκι το πετάξαμε
 δεν το'χουμε στο σπίτι.
 Τον καπουτσίνο μάθαμε
 ο ελληνικός μας λείπει
 Θα πάω σας λέω στο χωριό
 τσοπάνος και αγρότης.
 Και το τρακτέρ θα οδηγώ
 στα χρώματα ιππότης
 Θ αρμέγω και θα τραγουδώ
 θα πήζω το τυρί μου,
 στο προβατάκι μου θα πω
 ευχαριστώ γιαβρί μου
 Θα πίνω τον ελληνικό
 με το παχύ καϊμάκι,
 στο καφενείο του χωριού
 με φίλους και μεράκι
 Νερό θα πίνω απ την πηγή
 χειμώνα καλοκαίρι.
 Δεν θα γυρνώ απ τη δουλειά
 με δίλιτρα στο χέρι
 Θα βλέπω την ανατολή
 να βγαίνει απ τα βουνά.
 Την δύση όπου θα γεννά
 τα χρώματα στα δειλινά
 Θα πάω να ζήσω στο χωριό
 στο πατρικό ν αράξω
 και μαύρη πέτρα πίσω μου
 στην πόλη θα πετάξω

Ελευθερία Λάππα

Λιπώδης διήθηση του ήπατος. Μια ασθένεια της εποχής μας

Γράφει ο
 Δρ. Δημήτριος
 Κουντούρας
 Παθολόγος -
 Ηπατολόγος

Η λιπώδης διήθηση του ήπατος είναι μια νόσος που χαρακτηρίζεται από την αύξηση της ποσότητας λίπους μέσα στο ήπαρ. Είναι μια διαδεδομένη νοσολογική οντότητα της εποχής μας, η οποία αφορά άνω του 30% του γενικού πληθυσμού, περισσότερο τις γυναίκες, με διακριτή γονιδιακή επιβάρυνση. Από αυτούς ένα ποσοστό έως και 60% εμφανίζει φλεγμονή, που είναι δύσκολο να διακριθεί από την ηπατίτιδα που προκαλείται από το αλκοόλ.

Ποιος είναι ο μηχανισμός παραγωγής λίπους στο συκώτι και πώς καταλαβαίνουμε ότι έχει εγκατασταθεί η νόσος;

Το λίπος στο συκώτι παράγεται φυσιολογικά και συνεχώς, από τα τελικά συστατικά των τροφών μετά την πέψη, δηλαδή τα σάκχαρα, τα αμινοξέα και τα διάφορα λιπαρά οξέα και συσσωρεύεται μέσα στα ηπατικά κύτταρα, μέχρι να μεταφερθεί στους ιστούς για να καεί ή για να αποθηκευτεί στον λιπώδη ιστό. Μέρος αυτής της παραγωγής οφείλεται στη λιπογένεση του λιπώδους ιστού. Όταν περισσεύουν θερμίδες (πολύ φαγητό) ή λείπουν θερμίδες (πεινά) αυξάνεται αναλόγως η ηπατική παραγωγή λίπους και ξεπερνά το μέγιστο ρυθμό εξόδου του λίπους από αυτό, όπως και τη χωρητικότητα του λιπώδους ιστού σε λίπος. Ως λιπώδης διήθηση του ήπατος χαρακτηρίζεται η υπερβολική συσσώρευση λίπους στο ήπαρ και ορίζεται από την παρουσία στεάτωσης σε >5% των ηπατοκυττάρων. Απεικονιστικά η συσσώρευση λίπους είναι εμφανής σε υπερηχογράφημα, σε μαγνητική τομογραφία ή σε βιοψία ήπατος. Κατά κανόνα όμως, η στεάτωση είναι **ασυμπτωματική**.

Συνυπάρχει με άλλα νοσήματα;

Μπορεί να συνοδεύει άλλα ηπατικά, καρδιαγγειακά και γαστρεντερικά νοσήματα όπως ο καρκίνος του παχέος εντέρου, την παχυσαρκία και νοσήματα που την προκαλούν, τον σακχαρώδη διαβήτη και την αντίσταση στην ινσουλίνη, δηλαδή την αυξημένη έκκριση ινσουλίνης από το πάγκρεας για τις ίδιες ποσότητες γλυκόζης στο αίμα, που μετατρέπεται σε λίπος. **Η αντίσταση στην ινσουλίνη αποτελεί κεντρική διαταραχή στο αποκαλούμενο Μεταβολικό Σύνδρομο**, δηλαδή:

- Περίμετρο μέσης 94/80cm για Ευρωπαίους άντρες/γυναίκες.
- Αρτηριακή πίεση 130/85mmHg ή θεραπεία για υπέρταση.
- Γλυκόζη νηστείας 100mg/dl ή αγωγή για ΣΔ2.
- Τριγλυκερίδια ορού >150mg/dl.
- HDL χοληστερόλη <40/50mg/dl για άνδρες/ γυναίκες.

Γι' αυτό πρόσφατα (2023), με τη συνεργασία τριών Ευρωπαϊκών Επιστημονικών Εταιρειών, European Association for the Study of the Liver (EASL), European Association for the Study of Diabetes (EASD) και European Association for the Study of Obesity (EASO), η μη αλκοολική λιπώδης νόσος του ήπατος (NAFLD) μετατράπηκε σε στεατωτική ηπατική νόσο που σχετίζεται με μεταβολική δυσλειτουργία (Metabolic dysfunction-associated Steatotic Liver Disease, MASLD) και η μη αλκοολική στεατοηπατίτιδα (NASH) άλλαξε σε στεατοηπατίτιδα που σχετίζεται με μεταβολική δυσλειτουργία (Metabolic dysfunction-associated steatohepatitis, MASH).

Ποιοι κίνδυνοι ελλοχεύουν;

Τόσο η απλή στεάτωση (λιπώδης διήθηση χωρίς φλεγμονή) όσο και η στεατοηπατίτιδα, δεν έχουν συμπτώματα. **Μετά από μακροχρόνια νόσηση και διάφορες συννοσηρότητες, εγκαθίστανται ίνωση και τελικά κίρρωση με επιπλοκές (ρήξη της αντιρρόπησης). Συχνά, αναλόγως της σοβαρότητας της ίνωσης, προηγείται η εμφάνιση ηπατοκυτταρικού καρκίνου (ΗΚΚ). Κίρρωση και ΗΚΚ αποτελούν αυξανόμενα αίτια μεταμόσχευσης ήπατος. Ωστόσο, τα καρδιαγγειακά νοσήματα αποτελούν την κύρια αιτία θανάτου ασθενών με στεάτωση.**

Πώς θεραπεύεται;

Η θεραπεία της λιπώδους διήθησης ήπατος περιλαμβάνει συνήθως αλλαγές στον τρόπο ζωής, όπως απώλεια βάρους, **αλλαγές στη διατροφή και αύξηση της σωματικής δραστηριότητας**. Ο περιορισμός των θερμίδων, η παρέμβαση στον τρόπο ζωής και η αυξημένη σωματική δραστηριότητα, με απώλεια βάρους 10% μπορεί να οδηγήσει σε υποχώρηση της στεάτωσης έως και το 97% των ασθενών, ακόμα και αν ο ασθενής παραμένει παχύσαρκος. Συνιστάται σταδιακή απώλεια βάρους (έως 1 κιλό/εβδομάδα) μέσω υποθερμικής δίαιτας (με έλλειμμα 500 έως 1.000kcal) και σωματικής δραστηριότητας. Η απώλεια βάρους μπορεί να οδηγήσει σε βελτιώσεις στην αρτηριακή πίεση και στα γλυκαιμικά και λιπιδαιμικά προφίλ και μείωση του κινδύνου καρδιαγγειακής νόσου. Δεν υπάρχει φαρμακευτική θεραπεία, όμως είναι χρήσιμες οι θεραπείες κατά του διαβήτη και κατά της παχυσαρκίας, όπως η pioglitazone, οι glucagon-like peptide-1 receptor agonists (GLP1 RA) και οι sodium glucose co-transporter-2 (SGLT2) inhibitors.

Δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα mydoctors στις 19 Δεκεμβρίου 2024

Εκλογικός Κατάλογος της κοινότητας "Ζωγλώπης" έτους 1883

Από το βιβλίο του Λάμπρου Γριβέλλα "Τα 100 άρθρα"

Ο Εκλογικός Κατάλογος του Ζωγλοπιού πριν από 133 χρόνια, εκτός από ιστορικό ενδιαφέρον, έχει και προσωπικό για καθένα χωριανό, γιατί μέσα από τις σελίδες του θα γνωρίσει τους μακρινούς προγόνους του, με τα επώνυμα και την ορθογραφία που καταχωρίστηκαν τότε. Από έναν Βασίλη π.χ. με παράστημα, που του κόλλησαν το παρατσούκλι "Βασιλάρας", τα παιδιά του γράφθηκαν "Βασιλαράκια". Από έναν Ζαχαρία, που τον έλεγαν για συντομία, Ζαχαρή, πήραν το

επώνυμο όλοι οι κατοπινοί Ζαχαραίοι και διαχωρίστηκαν από τους Βρεκαίους κ.ά..

Ο κατάλογος δείχνει να συντάχθηκε από άνθρωπο που δεν γνώριζε καλά τους χωριανούς· διαφορετικά δεν εξηγούνται τα τόσα λάθη, κυρίως ως προς τα επαγγέλματα, καθώς τους μισούς σχεδόν χωριανούς τους έγραψε αγροφύλακες και τους άλλους υπηρέτες! Έχουν καταχωρισθεί ακόμη ονόματα που δεν ταυτίζονται με τα γνωστά επώνυμα των Ζωγλοπιτών, όπως: Ιωαννίδης(35), Μπαζαμπτζής(96-97-98), Ταξιάρχης(134), Παλομίχος (119) και Χατζιάς(148). Οι σημειώσεις εντός παρενθέσεως είναι δικές μου διορθώσεις.

Να σημειωθεί ότι είναι ο πρώτος εκλογικός κατάλογος που καταρτίστηκε στη Θεσσαλία μετά την απελευθέρωση.

Τον Εκλογικό Κατάλογο του 1883 οφείλουμε στον αείμνηστο ιστορικό ερευνητή Πέτρο Κομπορόζο, που τον ανέσυρε από τα Αρχεία του Υπουργείου Εσωτερικών.

α/α	Επώνυμο	Όνομα	Ον.πατρός	Ηλικία	Επάγγελμα	Διαμονή
1	Βασιλάρακος (Βασιλάρας ή Ντίνας)	Αθανάσιος	Βασίλειος	37	Ποιμήν	Ζωγλώπη
2	Βασιλάρακος «	Αποστόλης	Βασίλειος	33	Υπηρέτης	«
3	Βρεκοζαχαρή	Δημήτριος	Ζαχαρή	61	Υπηρέτης	«
4	Βρεκοζαχαρή	Γεώργιος	Δημήτριος	28	Γεωργός	«
5	Βρεκοζαχαρή	Θωμάς	Δημητράκης	25	Ποιμήν	«
6	Βρεκοζαχαρή	Χρήστος	Γεώργιος	48	Ποιμήν	«
7	Βρεκοζαχαρή	Βασίλειος	Γεώργιος	39	Ποιμήν	«
8	Βρεκοζαχαρή	Αναστάσιος	Ζαχαρή	41	Γεωργός	«
9	Βρεκοζαχαρή	Στέργιος	Αναστάσιος	23	Ποιμήν	«
10	Βασιλάκος	Γεώργιος	Κωνσταντίνος	71	Αγροφύλαξ	«
11	Βασιλάκος	Βασίλειος	Κωνσταντίνος	32	Γεωργός	«
12	Βρέκος	Μήτρος	Ιωάννης	73	Γεωργός	«
13	Βρέκος	Θωμάς	Δημήτριος	35	Ποιμήν	«
14	Βρέκος	Κώνστας	Δημήτριος	28	Ποιμήν	«
15	Βασιλάκος	Ιωάννης	Δημήτριος	41	Υπηρέτης	«
16	Βασιλάκος	Γεώργιος	Δημήτριος	34	Αγροφύλαξ	«
17	Βασιλάκος	Αθανάσιος	Δημήτριος	30	Εύζωνος	«
18	Γριμπογιάννης	Γεώργιος	Δημητράκης	41	Υπηρέτης	«
19	Γριμπογιάννης	Ιωάννης	Δημητράκης	37	Ποιμήν	«
20	Γριμπογιάννης	Κων/νος	Δημητράκης	37	Αγροφύλαξ	«
21	Γριμπογιάννης	Αθανάσιος	Δημητράκης	31	Υπηρέτης	«
22	Δήμος	Κωστόλας	Δήμος	43	Ποιμήν	«
23	Ζαχάκος	Νικόλαος	Ζάχος	54	Γεωργός	«
24	Ζαχάκος	Τάσιος	Νικόλαος	29	Υπηρέτης	«
25	Ζάχος (μάλλον Ζάχος)	Δημήτριος	Ιωάννης	38	Γεωργός	«
26	Ζάρας	Κώνστας	Ιωάννης	33	Εύζωνος	«
27	Ζαχάκος	Γεώργιος	Νικόλαος	24	Υπηρέτης	«
28	Ζάρας	Γεώργιος	Αποστολάκης	24	Εύζωνος	«
29	Ζωγλωπίτης	Πάνος	Ιωάννης	53	Εύζωνος	«
30	Ζωγλωπίτης	Παυσανίας	Πάνος	26	Φοιτητής	«
31	Θεάκος	Κώνστας	Θέος	61	Γεωργός	«
32	Θεάκος	Γεώργιος	Κώνστας	41	Αγροφύλαξ	«
33	Θεάκος	Ιωάννης	Κώνστας	36	Γεωργός	«
34	Θεάκος	Χρήστος	Κώνστας	33	Υπηρέτης	«
35	Ιωαννίδης	Κων/νος		32	Δικ. κλητήρ	«
36	Κατσούλας	Γεώργιος	Κώνστας	48	Γεωργός	«
37	Κατσούλας	Ευαγγέλης	Γεώργιος	27	Ποιμήν	«
38	Κατσούλας	Ιωάννης	Γεώργιος	23	Υπηρέτης	«
39	Καρλιάφτης	Μήτρος	Κώνστας	51	Γεωργός	«
40	Καρλιάφτης	Πάνος	Μήτρος	23	Ποιμήν	«
41	Καρλιάφτης	Ιωάννης	Στέργιος	68	Ποιμήν	«
42	Καρλιάφτης	Βασίλειος	Ιωάννης	30	Υπηρέτης	«
43	Καρλιάφτης	Κώνστας	Ιωάννης	26	Ποιμήν	«
44	Καρλιάφτης	Δημήτριος	Ιωάννης	22	Ποιμήν	«
45	Καμπούρας (Κομπούρας)	Κων/νος	Θεόδωρος	61	Ποιμήν	«
46	Καμπούρας (Κομπούρας)	Θεόδωρος	Κων/νος	46	Ποιμήν	«
47	Καμπούρας (Κομπούρας)	Ιωάννης	Κων/νος	22	Ποιμήν	«
48	Καμπούρας (Κομπούρας)	Απόστολος	Κων/νος	28	Ποιμήν	«
49	Κίσας	Χρήστος	Δημητράκης	59	Γεωργός	«
50	Κασιέας	Ηλίας	Ιωάννης	31	Γεωργός	«
51	Καταράς (Καταρό)	Γεώργιος	Στέργιος	46	Γεωργός	«
52	Καταράς (Καταρό)	Βασιλάκης	Στέργιος	41	Ποιμήν	«
53	Καταράς (Καταρό)	Σπύρος	Στέργιος	29	Αγροφύλαξ	«
54	Καραγιάννης	Αθανάσιος	Δημήτριος	39	Αγροφύλαξ	«
55	Καραγιάννης	Πάνος	Στέργιος	26	Ποιμήν	«
56	Καραγιάννης	Γεώργιος	Στέργιος	29	Υπηρέτης	«
57	Καραγιάννης	Δημήτριος	Στέργιος	24	Αγροφύλαξ	«
58	Καραγιάννης	Θεόδωρος	Ιωάννης	66	Γεωργός	«
59	Καραγιάννης	Κώνστας	Θεόδωρος	26	Εύζωνος	«
60	Καταράς	Γεώργιος	Ιωάννης	37	Υπηρέτης	«
61	Κωστάκος	Νικόλαος	Δημήτριος	51	Υπηρέτης	«
62	Κωστάκος	Κων/νος	Νικόλαος	30	Υπηρέτης	«
63	Κωστάκος	Δημήτριος	Νικόλαος	30	Γεωργός	«
64	Καρακόντζαλος(Κορκόντζελος)	Κων/νος	Ιωάννης	39	Γεωργός	«
65	Καρακόντζαλος(Κορκόντζελος)	Γεώργιος	Ιωάννης	34	Αγροφύλαξ	«
66	Καρακόντζαλος(Κορκόντζελος)	Νάσιος	Ιωάννης	30	Υπηρέτης	«
67	Καρακόντζαλος(Κορκόντζελος)	Δημήτριος	Ιωάννης	25	Εύζωνος	«
68	Κελεπούρης	Βασίλειος	Ιωάννης	51	Αγροφύλαξ	«
69	Κελεπούρης	Δημήτριος	Βασίλειος	24	Ποιμήν	«
70	Κελεπούρης	Χρήστος	Βασίλειος	22	Υπηρέτης	«
71	Κολμένος(Κολλημένος)	Δημήτριος	Κων/νος	28	Γεωργός	«
72	Κολμένος(Κολλημένος)	Ιωάννης	Κων/νος	25	Ποιμήν	«
73	Καραγιάννης	Ιωάννης	Δημήτριος	46	Αγροφύλαξ	«
74	Κουταριδής	Δημήτριος	Στέργιος	49	Αγροφύλαξ	«

75	Καρετζιάς(Γκορτσάς)	Θέος	Ιωάννης	43	Γεωργός	«
76	Κουτσοπίνης(μάλλον Κουτσιμπίνης)	Γεώργιος	Κων/νος	46	Ποιμήν	«
77	Κουτσοπίνης(Κουτσιμπίνης)	Κώνστας	Γεώργιος	26	Αγροφύλαξ	«
78	Κοντακτής	Βασίλειος	Νίκος	54	Αγροφύλαξ	«
79	Κοντακτής	Κώνστας	Βασίλειος	25	Εύζωνος	«
80	Κορτζογιώργος(Γκορτσάς)	Χρήστος	Γεώργιος	43	Ποιμήν	«
81	Κουτσούκης	Γεώργιος	Κων/νος	41	Ποιμήν	«
82	Κατσάρας	Γεώργιος	Δήμος	52	Γεωργός	«
83	Κατσάρας	Δημήτριος	Γεώργιος	24	Υπηρέτης	«
84	Κουτσός (Κουτσιός)	Πάνος	Δήμος	46	Ποιμήν	«
85	Κωστίκας	Δημήτριος	Κώνστας	45	Γεωργός	«
86	Κωστίκας	Τάσιος	Δημήτριος	25	Ποιμήν	«
87	Κωστίκας	Τάκης	Κώνστας	-	-	«
88	Κυλάφης	Δημήτριος	Γεώργιος	27	-	«
89	Κυλάφης	Γεώργιος	Ιωάννης	76	-	«
90	Λιανός	Βασίλειος	Δημήτριος	37	Αγροφύλαξ	«
91	Λιανός	Λάμπρος	Ιωάννης	70	Αγροφύλαξ	«
92	Λιανός	Ιωάννης	Λάμπρος	27	Αγροφύλαξ	«
93	Μπέλος	Γεώργιος	Στέργιος	71	Αγροφύλαξ	«
94	Μπέλος	Δημήτριος	Στέργιος	30	Υπηρέτης	«
95	Μπέλος	Κώνστας	Γεώργιος	26	Ποιμήν	«
96	Μπαζαμπτζής	Κώστας	Γούλας	51	Ποιμήν	«
97	Μπαζαμπτζής	Ιωάννης	Γούλας	43	Γεωργός	«
98	Μπαζαμπτζής	Αθανάσιος	Γούλας	32	Ποιμήν	«
99	Μήτρος(Μήτρας)	Νίκος	Κων/νος	71	Γεωργός	«
100	Μήτρος(Μήτρας)	Κων/νος	Νίκος	38	Γεωργός	«
101	Μήτρος(Μήτρας)	Ηλίας	Νίκος	36	Αγροφύλαξ	«
102	Μπότλας(Μπούτλας)	Ιωάννης	Γεώργιος	23	Υπηρέτης	«
103	Ντίνας	Κων/νος	Γεώργιος	41	Γεωργός	«
104	Ντίνας	Βασίλειος	Γεώργιος	38	Μυλωνάς	«
105	Νάκος	Ιωάννης	Δημήτριος	24	Υπηρέτης	«
106	Νάκος	Ευαγγέλης	Δημήτριος	22	Υπηρέτης	«
107	Ντόλκρας	Χρήστος	Νάκος	36	Γεωργός	«
108	Ντόλκρας	Νάσιος	Νάκος	32	«	«
109	Νασιάκος	Στέργιος	Νάσιος	54	Γεωργός	«
110	Νασιάκος	Κώνστας	Στέργιος	28	Αγροφύλαξ	«
111	Ξυδιάς	Στέργιος	Γεωργιάκης	37	Αγροφύλαξ	«
112	Ξυδιάς	Αθανάσιος	Γεωργιάκης	27	Ποιμήν	«
113	Παπαδόπουλος	Γεώργιος	Παπαδόπουλος	30	Γεωργός	«
114	Παπαδόπουλος	Αναγνώστης	Ανδρέας	30	Γεωργός	«
115	Παπαδόπουλος	Δημήτριος	Αναγνώστης	38	Αγροφύλαξ	«
116	Παπαδημήτριος(Παπαδημητρίου)	Βασίλειος	Παπαδημήτριος	37	Γεωργός	«
117	Παπαδημήτριος(Παπαδημητρίου)	Ιωάννης	Παπαδημήτριος	25	Αγροφύλαξ	«
118	Πάλοκος(Πόλοκος)	Μήτρος	Κωνσταντίνος	53	Γεωργός	«
119	Παλομίχος	Γεώργιος	Κώνστας	41	Αγροφύλαξ	«
120	Παπαδάκος	Γεώργιος	Κων/νος	41	Αγροφύλαξ	«
121	Παπαδάκος	Λάμπρος	Κωνσταντίνος	37	Αγροφύλαξ	«
122	Παπανικόλαος(Παπανικολάου)	Δημήτριος	Στέργιος	40	Γεωργός	«
123	Ραφτογιάννης(Ράπτης)	Λάμπρος	Γάκης	26	Ποιμήν	«
124	Ραφτογιάννης(Ράπτης)	Κώνστας	Γάκης	26	Υπηρέτης	«
125	Ριζογιάννης(Ρίζος)	Ιωάννης	Δημήτριος	26	Υπηρέτης	«
126	Ραφτογιάννης(Ράπτης)	Κώστας	Νίκος	27	Υπηρέτης	«
127	Ρετινιάς(Ρεντίνιας)	Γεώργιος	Νικόλαος	39	Γεωργός	«
128	Ρετινιάς(Ρεντίνιας)	Πάνος	Νικόλαος	36	Μυλωνάς	«
129	Ραφτοκώστας(Ράπτης)	Γεώργιος	Κώνστας	26	Ποιμήν	«
130	Σολιώτης(Σουλιώτης)	Αθανάσιος	Στέργιος	38	Αγροφύλαξ	«
131	Τσιότρας	Ιωάννης	Γεωργιάκης	30	Γεωργός	«
132	Τσιότρας	Χρήστος	Γεωργιάκης	43	Γεωργός	«
133	Τσιουμάκης	Φώτιος	Ιωάννης	52	Γεωργός	«
134	Ταξιάρχης	Κώνστας	Ταξιάρχης	27	Υπηρέτης	«
135	Τσιόκας(Τσιόκης)	Ιωάννης	Στέργιος	33	Γεωργός	«
136	Τσιόκας(Τσιόκης)	Δημήτριος	Στέργιος	39	Γεωργός	«
137	Ταλκιάρος(μάλλον Ντόλκρας)	Αναστάσιος	Γεωργιάκης	66	Γεωργός	«
138	Ταλκιάρος(Ντόλκρας)	Νικόλαος	Αναστάσιος	29	Γεωργός	«
139	Τόλκαρας(Ντόλκρας)	Δημήτριος	Αναστάσιος	36	Γεωργός	«
140	Τόλκαρας(Ντόλκρας)	Ιωάννης	Αναστάσιος	33	Γεωργός	«
141	Τσούτσουρος	Πάνος	Γεωργιάκης	44	Μυλωνάς	«
142	Τσούκης	Ζάχος	Δημητράκης	45	Μυλωνάς	«
143	Τσούκης	Δημήτριος	Κων/νος	32	Ποιμήν	«
144	Τσούκης	Κων/νος	Δημητράκης	65	Μυλωνάς	«
145	Τσούκης	Ιωάννης	Κων/νος	25	Ποιμήν	«
146	Τίγκας	Γεώργιος	Ιωάννης	63	Γεωργός	«
147	Φίτσιος(Φέτσιος)	Γάκης	Ιωάννης	39	Ποιμήν	«
148	Χαρτζιάς	Θεόδωρος	Ιωάννης	46	Ποιμήν	«

"Η δουκάνη τί ήταν;

Μία ιστοριανίδα μεγάλη ήταν
Από κάτω είχε πέτρες και λάμες
Και θρυμματίζει στάχια και μπλάνες.

Το αλώνι ήταν θάλασσα
Κρις κραφ ήταν το μουλάρι
Η δουκάνη σανίδα του σέρφ
Το θυμάμαι όλο καμάρι.

Ολημερίς σερφάραμε
Γυρους στο αλώνι κάναμε
Και θρυμματίζει η δουκάνη
Τα δεμάτια με το σιτάρι.

Κι ύστερα με το δικούλι
Κάναμε το λίχνισμα
Τα ξανεμίζαμε στον αέρα ψηλά
Και χώριζαν σιτάρι κι άχυρα"

Ντουένια ή Βολόσυρος ή Αδοκάνη ή Δουκάνη!

Είναι ένα γεωργικό εργαλείο που ήταν απαραίτητο για το αλώνισμα των σιτηρών και των οσπρίων, αλλά και για το σπάσιμο των μπλανών δηλαδή των βόλων ή σβόλων χύματος μετά από το όργωμα του χωραφιού. Ήταν ένα επίμηκες επίπεδο βαρύ ξύλο ανυψωμένο λίγο στην μπροστινή μεριά με πλάτος ένα μέτρο και μήκος δυό μέτρα και το έσερναν τα δυο βόδια με τη βοήθεια του ζυγού. Στην κάτω επιφάνειά του είχε κοφτερές λάμες για τους βόλους ή ειδικές πέτρες για να κόβει και να θρυμματίζει τα δεμάτια και τα στάχια ώστε να ελευθερωθεί ο καρπός.

Οι πυριτόλιθοι (τσακμακόπετρες) που ήταν μπηγμένες στο κάτω μέρος του, για την κοπή του άχυρου, στερεωνόταν με την χρήση μείγματος θειαφιου και λαδιού το οποίο ζε-

σταινόταν, και στεροοποιούνταν όταν κρώνε.

Με την μυρωδιά κατά την διαδικασία να είναι αφόρητη...

Πάνω του για βάρος και καλύτερη εφαρμογή στεκόταν ένα μέλος της οικογένειας είτε καθόταν σε σκαμνί ή καρεκλάκι.

Για τα μικρά παιδιά ήταν ευκαιρία να ανέβουν και να κάνουν ατελείωτες βόλτες γύρω γύρω στο αλώνι.

Στη συνέχεια ακολουθούσε το λίχνισμα με μια ξύλινη πηρούνα που λεγόταν δικούλι ώστε ο αέρας να απομακρύνει τα θρυμματισμένα άχυρα και να συγκεντρωθεί ο καρπός

που έπεφτε κάθετα σε ένα σημείο.

Γέμιζαν δηλαδή το δικούλι με τα θρυμματισμένα άχυρα και το πέταγαν ψηλά (το ξανεμίζαμε) και τα υπόλοιπα τα έκανε ο αέρας και η βαρύτητα.

Δουκάνη στο Λαογραφικό Μουσείο του συλλόγου

Κοπή πρωτοχρονιάτικης πίτας

Ο Μορφωτικός Σύλλογος Ραχούλας πραγματοποίησε με επιτυχία το πρωί της Κυριακής 2 Φεβρουαρίου, την ετήσια εκδήλωση κοπής της Πρωτοχρονιάτικης πίτας, παρουσία μελών, φίλων και συγχωριανών.

Σε μια ζεστή ατμόσφαιρα, οι παρευρισκόμενοι αντάλλαξαν ευχές για το νέο έτος και συζητήθηκαν οι δραστηριότητες του Συλλόγου για τη χρονιά που ξεκίνησε.

Όπως αναφέρθηκε η ενότητα και η συνεργασία είναι η βάση για την πρόοδο του τόπου ενώ με τη συμμετοχή και την αγάπη όλων, ο Σύλλογος θα συνεχίσει το έργο του, κρατώντας ζωντανή την παράδοση και τον πολιτισμό μας.

Ο Μορφωτικός Σύλλογος Ραχούλας εύχεται σε όλους μια δημιουργική χρονιά, γεμάτη υγεία, ευημερία και συλλογική δράση...

Κοινωνία στη Ραχούλα

Σαρακοσιανά, Φασολάδα, κρασάκι και αναψυκτικά από τον σύλλογο στην αίθουσα του λαογραφικού μουσείου του συλλόγου γιατί μας τα χάλασε ο καιρός την καθαρά Δευτέρα.

Η επιτυχία της εκδήλωσης που διοργανώθηκε για πρώτη φορά στο χωριό έγκειται στις χορηγίες και στην αμέριστη βοήθεια των χωριανών μας: Βασίλη και Μαριέτας Βρέκου, Ηλία Βρέκο, Παναγιώτη Βρέκο, Λάμπρο Κελεπούρη, Φώτη Κομπούρα, Λένας Δήμου, Μαρίας Ξυδιά, Μαρίας Παπαστεργίου (Πρεσβυτέρα), Ματούλας Δήμου, Μάνθου Ζαχαρή και γενικά σε όλους όσους βοήθησαν με οποιονδήποτε τρόπο να πραγματοποιηθεί η εκδήλωση κάτω από πολύ δύσκολες καιρικές συνθήκες.

Από τον σύλλογο Παλιοζωγλοπιτών λάβαμε και δημοσιεύουμε την ευχαριστήρια επιστολή τους προς τον κ. Λέκκα (καθηγητή Διαχείρισης Καταστροφών του Πανεπιστημίου Αθηνών και επικεφαλής του ΟΑΣΠ) για την συμπαράστασή του στο μεγάλο θέμα των αντιπλημμυρικών έργων που ζητάμε όλοι επίμονα απ' την πρώτη μέρα της μεγάλης κατολίθησης (Ιανός 2020 - Ντάνιελ + Ελίας 2023) και της καταστροφής των βασικών υποδομών του οικισμού αλλά και σε όλη την Κοινότητα Ραχούλας.

Ευχαριστήριο μήνυμα προς τον Καθηγητή Ευθύμιο Λέκκα, για την πολύτιμη στήριξη και συνεργασία της Περιβαλλοντικής Αποκατάστασης του Παλιοζωγλοπίου.

Ο Εξωραϊστικός Περιβαλλοντικός Σύλλογος Οικιστών Παλιοζωγλοπίου επιθυμεί να ευχαριστήσει θερμά τον διακεκριμένο Καθηγητή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και συγχωριανό μας κ. Ευθύμιο Λέκκα, για το ενδιαφέρον που δείχνει στην προσπάθειά μας για τη διευθέτηση των σοβαρών προβλημάτων που προέκυψαν από τις καταστροφές του Ιανού και του Ντάνιελ στον Ίταμο και στο Παλιοζωγλόπι.

Μετά τις πρόσφατες καταστροφικές πλημμύρες, η περιοχή μας δέχτηκε σοβαρό πλήγμα. Η κορυφή Τσιούκα υπέστη σημαντική διάβρωση, με αποτέλεσμα τεράστιες ποσότητες βράχων, χωμάτων και κορμών αιωνόβιων δέντρων να κατέβουν από τα 1500 στα 800 μέτρα, καταλήγοντας στην περιοχή του Παλιοζωγλοπίου.

Ο δρόμος στο σημείο του Υδραγωγείου αποκόπηκε πλήρως, καθώς καλύφθηκε από φερτά υλικά, ενώ αρκετά σπίτια στα όρια του οικισμού βρέθηκαν σε κίνδυνο. Ένα μεγάλο ρέμα/φαράγγι δημιουργήθηκε στη θέση όπου υπήρχε η γνωστή βρύση Τσιούκη, η οποία εξαφανίστηκε. Ευτυχώς, δεν υπήρξαν ανθρώπινες απώλειες.

Αν και έχουν πραγματοποιηθεί κάποια προσωρινά έργα, το πρόβλημα παραμένει άλυτο. Ο οικισμός μας βρίσκεται σε διαρκή κίνδυνο ενόψει ενδεχόμενων νέων έντονων καιρικών φαινομένων.

Ο Σύλλογός μας απευθύνθηκε στον Καθηγητή Ευθύμιο Λέκκα, ο οποίος διαθέτει τεράστια εμπειρία σε θέματα γεωλογικής δυναμικής και φυσικών καταστροφών. Ο κύριος Λέκκας ανταποκρίθηκε άμεσα και θετικά, σημειώνοντας πως έχει ήδη δει την πληγείσα περιοχή, αλλά θεωρεί απαραίτητο να δει πιο αναλυτικά την κατάσταση και εξέφρασε τη διαθεσιμότητά του να επισκεφθεί σύντομα τον οικισμό, ώστε να συνδράμει ουσιαστικά.

Εκφράζουμε τη βαθιά μας ευγνωμοσύνη προς τον κ. Λέκκα και αναμένουμε με μεγάλο ενδιαφέρον τη συνάντησή μας, με στόχο την κατάρτιση μιας **ολιστικής πρότασης** για την περιοχή του **Ίταμου** και ειδικά για το **Παλιοζωγλόπι**. Η πρόταση αυτή θα πρέπει να εστιάζει:

- Στην αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος,
- Στην οριοθέτηση του βασικού ρέματος,
- Στην εξασφάλιση πρόσβασης, ασφάλειας και μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του οικισμού.

Με εκτίμηση,
Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Βίκυ Βρέκου, Πρόεδρος

20 χρόνια από τον θάνατο του Χαρίλαου Φλωράκη

Το Σάββατο 17 Μαΐου αντιπροσωπεία του ΚΚΕ με επικεφαλής τον Δημήτρη Κουτσούμπα επισκέφτηκε το Παλιοζωγλόπι και την Ραχούλα στο πλαίσιο των εκδηλώσεων μνήμης για τα 20 χρόνια από το θάνατο του Χαρίλαου Φλωράκη.

Αφού προηγήθηκε κατάθεση λουλουδιών και απόδοση τιμών στο μνήμα του Χαρίλαου στο αγνάντι του Αϊ Λια η αντιπροσωπεία επισκέφτηκε το σπίτι - μουσείο του καπετάνιου όπου και αντιπροσωπεία του μορφωτικού συλλόγου επέδωσε στον Δημήτρη Κουτσούμπα ένα βιβλίο με την ιστορία του τόπου μας και με την ευκαιρία τέθηκαν τα μεγάλα και σοβαρά προβλήματα του οικισμού που κινδυνεύει από πλημμυρικά φαινόμενα λόγω των κατολισθήσεων όπως και το μεγάλο θέμα της αποκατάστασης των ζημιών του οδικού δικτύου που εκκρεμεί από το 2020!

Η συζήτηση έγινε σε πολύ φιλικό κλίμα και από την μεριά του ο γραμματέας της ΚΕ του ΚΚΕ επέδειξε κατανόηση και διάθεση να προωθήσει τα αιτήματα.

Στη συνέχεια η αντιπροσωπεία κατέβηκε στη Ραχούλα όπου πραγματοποιήθηκε η βασική εκδήλωση μνήμης στην πλατεία του χωριού.

Ετήσια τακτική συνέλευση και εκλογές στον σύλλογο

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε την δεύτερη μέρα του Πάσχα το πρωί (21/04) η ετήσια τακτική συνέλευση του συλλόγου στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων στο κτήριο του δημοτικού σχολείου.

Έχουν περάσει πολλά χρόνια για να πραγματοποιηθεί συνέλευση με την πρώτη πρόσκληση αφού εξασφαλίστηκε και με το παραπάνω η απαιτούμενη απαρτία μιας και η προσέλευση των μελών του συλλόγου ήταν συγκινητική.

Παρουσιάστηκε ο οικονομικός απολογισμός του προηγούμενου χρόνου από τον ταμία και δόθηκαν σε όλους τους παρευρισκόμενους αντίγραφα της ελεγκτικής επιτροπής με τα οικονομικά στοιχεία.

Στη συνέχεια έγινε ο απολογισμός της θητείας του ΔΣ από τον πρόεδρο και παρουσιάστηκε ο προγραμματισμός για τις εκδηλώσεις και τις παρεμβάσεις του συλλόγου για το υπόλοιπο της χρονιάς.

Το μεγάλο στοίχημα για τον σύλλογο είναι ο καθαρισμός και η συντήρηση του δημοτικού σχολείου για να λειτουργήσει και η τρίτη αίθουσα σαν μαθητικό μουσείο κι έτσι να ολοκληρωθεί το κτήριο σαν πολιτιστικό κέντρο με το λαογραφικό μουσείο και την αίθουσα πολλαπλών χρήσεων με την βιβλιοθήκη.

Μετά την παρουσίαση και την συζήτηση έγιναν προτάσεις για τη δράση του συλλόγου για το ύψος της συνδρομής των μελών, για το νέο ΔΣ, για την νέα εξελεγκτική επιτροπή όπως και για την συντακτική επιτροπή της εφημερίδας.

Οι αποφάσεις για όλα τα παραπάνω πάρθηκαν ομόφωνα από την συνέλευση κι εφόσον κάλυπταν

ακριβώς τα νούμερα που χρειαζόταν για την συγκρότηση των οργάνων του συλλόγου δεν χρειάστηκε να γίνει ονομαστική ψηφοφορία.

Το τελικό συμπέρασμα μετά από αυτήν την κορυφαία διαδικασία του συλλόγου είναι ότι μπορούμε πλέον να μιλάμε καθαρά για την επανεκκίνηση και την αναγέννηση του συλλόγου κι αυτό θα γίνει ακόμη καθαρότερο εάν γραφτούν ακόμη περισσότεροι νέοι και νέες στο σύλλογο και να συμμετέχουν στις διαδικασίες λειτουργίας του συλλόγου εκτός απ' την βοήθεια που προσφέρουν έμπρακτα σε όλες τις εκδηλώσεις.

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο

Το Σάββατο 26 Απριλίου στις 5 η ώρα το απόγευμα στην αίθουσα του σχολείου συνεδρίασε και συγκλήθηκε σε σώμα σύμφωνα με το καταστατικό το νέο διοικητικό συμβούλιο του συλλόγου.

Ήταν παρόντα επτά από τα οκτώ μέλη που είχαν εκλεγεί από την συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 21 Απριλίου.

Σύμφωνα με την απόφαση αυτής της συνεδρίασης το ΔΣ του συλλόγου συγκροτήθηκε ως εξής:

Γριβέλλας Γιάννης	Πρόεδρος
Γρυμπογιαννης Γιάννης	Αντιπρόεδρος
Κωνσταντίνου Ευαγγελία	Γραμματέας
Σιώκος Κώστας	Ταμίας
Δήμου Σταματία	Έφορος

Αναπληρωματικά μέλη:

Μπάγκου Μαρία (Μαριέτα)
Δήμου Θεανώ (Αννυ)
Ζαχαρή Μάνθος